

„Гласове от терена“

*Safe! Ръководство за обучители
за „Ранна идентификация“ и
„Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“
на жертви на трафик на хора*

Безопасно и адекватно завръщане,
справедливо отношение и ранна идентификация
на жертви на трафик от трети страни извън ЕС

Заключителен доклад Проект ФУМИ/АМІФ 2017–2018

Проектът Safe! е съфинансиран от Европейския Фонд „Убежище, Миграция и Интеграция“ (ФУМИ/АМІФ), както и Министерството на правосъдието и сигурността и Министерството на благосъстоянието, здравеопазването и спорта на Кралство Нидерландия.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ministerie van Justitie
en Veiligheid

„Гласове от терена“

*Safe! Ръководство за обучители
за „Ранна идентификация“ и
„Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“
на жертви на трафик на хора*

Безопасно и адекватно завръщане,
справедливо отношение и ранна идентификация
на жертви на трафик от трети страни извън ЕС

Заклучителен доклад Проект ФУМИ/AMIF 2017–2018

Съдържание

Раздел 1	Представяне на проекта Safe!	5
1.1	Защо този проект?.....	5
1.2	Цели, дейности и резултати на проекта Safe!	6
1.3	Целеви групи.....	8
1.4	Продължителност и финансиране	9
1.5	Консорциум	9
1.6	Методология	10
1.7	Структура на доклада	11
Раздел 2	Въведение в програмите за обучение	12
2.1	Въведение	12
2.2	Методология на обучението.....	13
2.3	Организиране на обучението	13
2.4	Прилагане на програмите за обучение	14
Раздел 3	Обучителна програма „Ранна идентификация на жертви на трафик на хора”	15
3.1	Целева група	15
3.2	Цели на обучението.....	15
3.3	Примерна обучителна програма.....	16
3.4	Описание на упражненията.....	19
Раздел 4	Обучителна програма „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане на жертви на трафик на хора”	27
4.1	Целева група	27
4.2	Цели на обучението.....	27
4.3	Примерна обучителна програма.....	27
4.4	Описание на упражненията.....	30
Приложения	38
Приложение 1	Материали, които да се използват в обучение за „Ранна идентификация”	38
Приложение 2	Материали, които да се използват в обучение за „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане”	42
Приложение 3	(Препращане към) Социална карта за ранна идентификация, закрила и безопасно бъдеще, безопасно завръщане.	46
Приложение 4	Партньорски организации по проекта Safe!	47
Информация	54

Раздел 1 Въведение

Този раздел представя как беше създаден проектът Safe!, неговите цели, дейности и резултати. Представен е и консорциумът от партньори, работили по проекта, а също и методологията, използвана за реализирането му.

Структура на раздела

1.1	Защо този проект?	5
1.2	Цели, дейности и резултати на проекта Safe!	5
1.3	Целеви групи	6
1.4	Продължителност и финансиране	8
1.5	Консорциум	9
1.6	Методология	10
1.7	Структура на доклада	11

1.1 Защо този проект?

Член 3, точка (а) на Протокола за предотвратяване, възпиране и наказване на трафика на хора¹ дефинира трафика на хора, както следва:

„набирането, транспортирането, прехвърлянето, укриването или приемането на хора чрез заплахата или използване на сила или други форми на принуда, отвличане, измама, заблуда, злоупотреба с власт, или злоупотреба с положение на зависимост, или чрез даване или получаване на пари или облаги, за да се получи съгласието на лице, упражняващо контрол върху друго лице, когато се извърши с цел експлоатация. Експлоатацията включва, като минимум, експлоатацията на други хора за проституция или други форми на сексуална експлоатация, за осъществяване на принудителен труд или услуги, за поставяне в робство или в положение, сходно на робство, подчиненост или отнемане на телесни органи.“

В дефиницията за трафик на хора на Протокола са включени три съставни елемента²:

- **Действие (Какво се прави?):** Набиране, транспортиране, прехвърляне, укриване или приемане на хора.
- **Средства (Как се прави?):** Заплаха или използване на сила, принуда, отвличане, измама, заблуда, злоупотреба с власт или с уязвимост, или чрез даване на пари или облаги на лице, упражняващо контрол върху жертвата
- **Цел (Защо се прави?):** С цел експлоатация, което включва експлоатацията на други лица за проституция, сексуална експлоатация, принудителен труд, робство или сходни практики и отнемане на телесни органи

1 <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CTOC/index.html>

2 <http://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html?ref=menuaside>

В контекста на настоящите процеси на търсене на убежище и миграция в рамките на ЕС трафикът на хора придоби съвсем ново измерение. Все по-трудно става на ранен етап да се идентифицират жертвите на трафик сред стотиците хиляди мигриращи хора, пресичащи външните граници на Съюза. Когато идентификацията на жертви на трафик е толкова трудна, не е изненада, че бързо се разпространи тревожна информация за непридружени деца, изчезнали от бежански центрове, за млади момичета, пътуващи с възрастни мъже, които се представят за техни роднини, и за уязвими хора, набирани за експлоатация в различни сектори на труд, докато се опитват да се спасят. Страните от Централна и Източна Европа, които в миналото са били преимуществено страни на произход или транзитни страни за жертви на трафик, все повече се превръщат и в страни на крайна дестинация. Въпреки че и граждани на ЕС продължават да стават жертви на тежки форми на експлоатация като трафика на хора, западно- и северноевропейските страни все повече се сблъскват с жертви на трафик от страни извън ЕС.

От другата страна са жертвите на трафик на хора, които достигат лимита на законния си престой в ЕС и спешно се нуждаят от помощ, за да вземат добре информирано решение за бъдещето си, включително и възможността за безопасно завръщане и подкрепа за успешна реинтеграция у дома.

Като имат предвид горното, служители на полицията, специализирани НПО и експерти от МОМ вдигнаха тревога с какво се сблъскват ежедневно в работата си с уязвими групи в приемните центрове за хора, търсещи убежище по границите на Европа, в централните за мигранти и в подслоните за жертви на насилуе. Те призоваха за иновативни подходи в работата с уязвимите лица от трети страни. Именно това провокира създаването на проекта Safe!. Неговата цел е да гарантира ранна идентификация, адекватна защита, безопасно завръщане и устойчива реинтеграция на жертви на трафик. Проектът Safe! стъпва върху вече създадени значими инструменти, като насоките „Euro TrafGuID“ за идентифициране на първо ниво на жертвите на трафик в Европа и методологията „Безопасно бъдеще“ за безопасно завръщане и реинтеграция. Нидерландският координатор на проекта HVO-Querido е голяма организация, чиято основна дейност е да предоставя подслон на различни уязвими групи и която има дългогодишна репутация по отношение на защитата на жертви на трафик. HVO-Querido е широко призната като водещ специалист по темата както на национално, така и на международно ниво.

1.2 Цели, дейности и резултати от проекта Safe!

Основната дългосрочна цел на проекта Safe! може да бъде обобщена, както следва:

„Да се даде възможност за ранна и адекватна идентификация и защита на жертвите на трафик, както и да се осигури безопасно завръщане и устойчива реинтеграция в контекста на настоящите процеси на търсене на убежище и миграция в рамките на Европейския съюз.“

Проектът Safe! подхожда към постигането на основната си цел прагматично и стратегически, като обединява богатия опит от работа на терен на специализирани НПО, ПО и МПО в Нидерландия, Унгария, България и РС Македония, които ежедневно се срещат с жертви на трафик. В основата на проекта беше сътрудничеството между множество организации, което позволи на всеки партньор да допринесе с експертизата си за постигане на целите на проекта, а именно:

1. Разработване и прилагане на стратегии и специализирана международна програма за обучение за ранна идентификация и защита на жертвите на трафик въз основа на насоките на Euro TrafGuID.
2. Разработване и прилагане на стратегии и специализирана международна програма за обучение за безопасно завръщане и устойчива реинтеграция на жертвите на трафик въз основа на методологията „Безопасно бъдеще“.

3. Свързване на МПО, ПО и НПО в областта на борбата с трафика на хора с организации, ангажирани с настоящите процеси на търсене на убежище и миграция в рамките на ЕС, и стимулиране на взаимното сътрудничество и обмен на опит, трудности и добри практики.

В обобщение, проектът Safe! е изцяло насочен към повишаване на осведомеността на обществото относно (възможните) жертви на трафик сред новопристигналите бежанци и мигранти и предоставяне на инструменти за тяхното подпомагане, като прилага подход, основан на човешките права.

Деятности и резултати на проекта

За постигане на целите на проекта Safe! бяха разработени осем пакета от дейности, които го структурират логически, гарантират високо качество и осигуряват интензивно включване на всички партньори.

1. Разработване на стратегии и специализирана международна програма за обучение за „Ранна идентификация и защита на жертвите на трафик“

- Партньорите по Safe! работиха на терен по границите, в центровете за първоначален прием и на работните места с висок риск от експлоатация, където могат да бъдат идентифицирани жертви на трафик. Заради опита им, техният принос за разработването на стратегии и програма за обучение, основаваща се на насоките „Euro TrafGuID“ беше много ценен. През юни 2017 г. в Нидерландия се проведе среща на тема „Международни стратегии, ранна идентификация и защита“. Гледната точка на самите жертви, настанени в подслони, беше включена директно или под формата на описания на случаи.
- В резултат беше разработена специализирана международна обучителна програма за „Ранна идентификация и защита на жертвите на трафик“, основана на насоките „Euro TrafGuID“.
- Беше оформен специализиран екип от обучители и в Нидерландия беше проведено пробно обучение. Впоследствие обучението беше проведено в рамките на националните платформи и международната платформа, а знанията бяха споделени от участниците с други техни колеги (мултиплициращ ефект).
- Едновременно с това беше разпространен и международен въпросник. Онлайн проучване предостави първоначални данни за стратегиите, които трябваше да бъдат обсъдени на националните платформи и международната платформа. Въпросникът обхвана 69 експерти от НПО, ПО и МПО в 30 страни. Той включи тенденциите, трудностите и най-добрите практики за ранна идентификация и защита, както и безопасно завръщане и реинтеграция.

2. Разработване на стратегии и специализирана международна програма за обучение за „Безопасно завръщане и устойчива реинтеграция на жертви на трафик“

- Партньорите по Safe! ежедневно консултират жертвите на трафик за възможностите за безопасно завръщане и устойчива реинтеграция. Това се оказа безценен принос за разработването на стратегии и програми за обучение, основани на методологията „Безопасно бъдеще“. Също така беше събрана информация от самите жертви, настанени в подслони.
- В резултат беше разработена специализирана международна обучителна програма за „Безопасно завръщане и устойчива реинтеграция на жертвите на трафик“, основана на методологията „Безопасно бъдеще“. Обученията бяха проведени от гореспоменатия специализиран екип от обучители на националните платформи и международната платформа, а знанията бяха споделени от участниците с други техни колеги (мултиплициращ ефект).

3, 4, 5. Национални платформи в Нидерландия, България, РС Македония и Унгария за обмен на стратегии, затруднения и най-добри практики и за провеждане на обучения за „Безопасно завръщане“ и „Устойчива реинтеграция и закрила на жертви на трафик“

- Във всички страни по проекта бяха организирани национални платформи, включващи специалисти от НПО, ПО и МПО в сферата на борбата с трафика на хора и миграцията, с цел обсъждане на затруднения и възможни решения. Всяка платформа започна с едnodневна Експертна среща, последвана от двудневно практическо обучение за професионалисти, които влизат в пряк контакт с (възможни) жертви на трафик. Впоследствие участниците споделиха своя опит с колегите си (мултиплициращ ефект).

6. Международна платформа за обмен на стратегии, затруднения и най-добри практики и за провеждане на обучения за „Безопасно завръщане“ и „Устойчива реинтеграция и закрила на жертви на трафик“

- Международната платформа беше най-значимото събитие по проекта Safe!. Тя ангажира 105 експерти от НПО, ПО и МПО и други релевантни партньорски организации, работещи по въпросите на трафика на хора и/или миграцията от 26 европейски страни, от които 19 са държави, членки на ЕС. По време на платформата се проведе едnodневна експертна среща, последвана от обучение. Тя даде финален принос за стратегиите и програмите за обучение и предостави възможност на множеството участници да обменят експертен опит и да работят в мрежа.

7. Изграждане на европейска мрежа

- Един от основните стремежи на Safe! беше да подкрепи изграждането на европейска мрежа, на първо място чрез организирането на Международната платформа, но също и чрез представяне на резултатите от проекта Safe! на различни европейски форуми.
- Беше създадена Социална карта с приблизително 150 НПО, ПО и МПО, ангажирани с ранната идентификация, закрилата и/или безопасното завръщане и реинтеграция на жертви на трафик.

8. Комуникация и разпространение на резултатите от проекта

- Бяха разработени и пуснати в експлоатация специални интернет страници с всички продукти на проекта. Постоянен аспект от реализирането на Safe! беше активната комуникация с други организации в областта и с (социалните) медии.
- Заключителният доклад „Гласове от терена“ със задълбочен анализ на стратегиите и тенденциите за ранната идентификация и защита, както и безопасното завръщане и устойчивата реинтеграция е също резултат в този работен пакет.

1.3 Целеви групи

Основната целева група на проекта Safe! са професионалисти, институции и други партньорски организации, които работят на ниво изграждане на политики за трафика на хора и/или миграцията в четирите държави участнички. Друга част от целевата група са специалисти, които влизат в пряк контакт с (възможни) жертви сред новопристигналите мигранти и бежанци в ЕС.

Втората целева група са специалисти от МПО, ПО и НПО в областта на трафика и/или миграцията от 26-те европейски страни, които участваха в Международната платформа.

Косвено, посредством широко разпространение на продуктите и резултатите на проекта, полза от него имаха всички европейски държави членки, както и трети страни.

Пряко и косвено резултатите от проекта ще бъдат от полза и за трафикувани лица от целия Европейски съюз и от трети страни, тъй като стратегиите на проекта и осигуреното обучение ще дадат възможност те да бъдат рано идентифицирани и защитени, както и да получат подкрепа за безопасно завръщане и устойчива реинтеграция.

1.4 Продължителност и финансиране на проекта

Проектът Safe! беше реализиран от 1 януари 2017 г. до 31 декември 2018 г. Той беше представен и одобрен от Европейския фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ/AMIF) през 2015 г. Проектът получи съфинансиране от нидерландското Министерство на правосъдието и сигурността и нидерландското Министерство на здравеопазването, благосъстоянието и спорта.

1.5 Консорциум по проекта

Проектът Safe! се състои от уникален консорциум от специализирани НПО, ПО и партньори от МПО в Нидерландия, Унгария и България, подкрепени с експертиза от работа на терен от РС Македония. Партньори бяха НПО, специализирани в областта на защитата на жертвите на трафик, както и Ла Страда Интернешънъл, полицията, Международната организация по миграция и Националната комисия за борба с трафика на хора в България. Заедно с нидерландския координатор на проекта HVO-Querido в проекта бяха включени следните организации:

България

- „Асоциация Анимус“/Ла Страда България
- МОМ България
- Националната комисия за борба с трафика на хора в България

Унгария

- МОМ Унгария
- Националната полиция на Унгария

Нидерландия

- CoMensha (Нидерландски Координационен център за трафика на хора)
- FairWork
- HVO-Querido (координатор на проекта)
- Хуманитас Ротердам/Humanitas Rotterdam
- МОМ Нидерландия
- Националната полиция на Нидерландия
- La Strada International

Република Северна Македония

- „Отворена порта“ /Ла Страда Македония

Всички партньори в Safe! имат богат опит в работата на терен, дългогодишна експертиза за подкрепа на жертви на трафик, мултидисциплинарен подход в работата на национално и международно ниво.

1.6 Методология на проекта

Проектът Safe! стъпва здраво върху практическия опит, който е в основата на всички дейности. Партньорите по проекта ежедневно се сблъскват с действителността на жертвите на трафик и използват това като източник на идеи за разработването и прилагането на реалистични стратегии и ефективно обучение.

Партньорите по Safe! имат богат опит в сътрудничеството с различни партньори, което се основава на равнопоставеност и взаимно уважение и смятат това за изключително важно за успеха на проекта.

Продуктите на проекта Safe! са разработени съвместно от партньорите и специалисти от НПО, ПО и МПО, участвали в международното изследване и присъствали на националните и международната платформи. При подготовката, реализацията, мониторинга и оценката на проекта посредством фокус групи ясно беше чул гласът на жертвите на трафик. Стратегиите и програмите за обучение бяха финализирани едва след обстойното им обсъждане, тестване и оценка.

Партньорите по Safe! вярват, че работата трябва да награжда съществуващите добри практики и ресурси. По този начин методологията „Безопасно бъдеще“⁴, разработена по-рано от партньори по Safe!, беше използвана като основа за обучителните материали за „Безопасно завръщане“ и „Устойчива реинтеграция“. По сходен начин насоките „Euro TrafGuID“ за идентификация на жертви на трафик на първо ниво в Европа (Euro TrafGuID Guidelines for the First Level Identification of Victims of Trafficking in Europe) подпомогнаха стратегиите и разработването на обучението за „Ранна идентификация и закрила“⁵.

Методологията „Безопасно бъдеще“ дава на специалистите инструменти за системно обсъждане с потърпевшите лица на възможността за безопасно завръщане и реинтеграция от началото на престоя им в подслона или включването им в амбулаторната помощ. Клиентите, които изберат да се завърнат, активно се насочват към организации за подкрепа в своята страна с цел безопасно завръщане и устойчива реинтеграция. Основни елементи са сътрудничеството между различни организации и оценката на рисковете.

Методологията „Безопасно бъдеще“ беше успешно разработена и внедрена през 2013/2014 г. в рамките на проекта⁶ „Безопасно завръщане“ в Нидерландия, България и Нигерия. Чрез нея бяха консултирани над 400 жертви. Проектът се разглежда като пробив, тъй като дава нови възможности за жертвите на трафик и подпомага служителите, които се грижат за тях, да засегнат трудния въпрос за завръщане по начин, основан на човешките права.

Европейските насоки „TrafGuID“ бяха разработени през 2012/2013 г. по проект „Разработване на общи насоки и процедури за идентификация на жертвите на трафик“⁶ от организации от България, Гърция, Испания, Румъния, Франция и Нидерландия, ръководени от френското Министерство на външните работи. Освен преките партньори, в него участваха и Съветът на Европа, Международната организация по миграция, Международният център за развитие на миграционната политика (ICMPD) и Службата на ООН по наркотиците и престъпността.

⁴ Методологията Безопасно бъдеще/Safe Future Methodology и други резултати от проекта Безопасно завръщане/Safe Return могат да се намерят (и) на: http://lastradainternational.org/lisdocs/3086-Safe_Future_Methodology.pdf и <https://www.comensha.nl/artikel/detail/teeven-spreekt-waardering-uit-over-resultaten-safe-return>. Специализирана последваща методология относно положението на деца може да се намери (и) на: <https://www.comensha.nl/artikel/detail/engelse-versie-safe-future-methodiek-inzake-kinderen>

⁵ EU TrafGuid може да се открие онлайн (и) на: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/ro_common_guidelines.pdf

1.7 Структура на този доклад

Раздел 1 представя как е създаден проекта Safe!, както и целите, целевите групи, основните дейности и очакваните резултати, консорциума и методологията му. Раздел 2 представя накратко програмите за обучение, методологията на обучение и организацията на обученията.

Раздел 3 е посветен на разработването и прилагането на програмата за „Ранна идентификация”, а Раздел 4 представя програмата за „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане”.

Приложение 1 и 2 съдържат материали, които могат да се използват в обученията, а Приложение 3 представя социалната карта, създадена в рамките на проекта. Приложение 4 включва информация за партньорските организации в проекта Safe!.

Тези, които се интересуват от постигнатите резултати, могат да се запознаят със заключителния доклад „Гласове от терена. Резултати от проекта Safe! ”Безопасно и адекватно завръщане, справедливо отношение и ранна идентификация на жертви на трафик от трети страни извън ЕС” (ФУМИ/AMIF проект 2017-2018). Той е публикуван на страниците на партньорските организации (за контактите им виж Приложение 4). Социалната карта Safe! и обучителните програми също могат да бъдат намерени там.

⁶ Проектът Безопасно завръщане/Safe Return project беше финансиран от нидерландското Министерство на правосъдието и сигурността и нидерландското Министерство на здравеопазването, благосъстоянието и спорта, както и общините Алкмаар, Амстердам, Арнем и Грьонинген.

Раздел 2 Въведение в програмите за обучение

2.1 Въведение

Както беше посочено по-горе, програмата за обучение, създадена в рамките на проект Safe!, стъпва върху съществуващи инструменти като насоките „Euro TrafGuID“ за идентифициране на жертвите на трафик в Европа⁷ и методологията „Безопасно бъдеще“ за безопасното завръщане и реинтеграция.⁸

Европейските насоки „Euro TrafGuID“ бяха разработени през 2012/2013 г. по проект „Разработване на общи насоки и процедури за идентифициране на жертвите на трафик“ от партньори от България, Гърция, Испания, Румъния, Франция и Нидерландия, под ръководството на френското Министерство на външните работи. Съветът на Европа, Международната организация по труда, Международният център за развитие на миграционни политики (ICMPD) и Службата на ООН по наркотиците и престъпността също бяха включени. Насоките дават ясни определения и практическо описание на различните форми на трафик (с цел сексуална и трудова експлоатация и експлоатация за престъпни дейности), очертават професионалните групи, които могат да бъдат включени в ранната идентификация, и посочват признаците, които биха могли с точност да насочат към ситуация на трафик.

Методологията „Безопасно бъдеще“ осигурява на специалистите инструменти за систематично обсъждане на бъдещето, включително варианта за безопасно завръщане и реинтеграция, с жертви на трафик и техните деца от началото на престоя им в подслона или включването им в амбулаторната помощ. В повечето случаи по време на такава ранна интервенция клиентът все още пребивава законно в страната и заедно със социалния работник все още разполагат с време да обмислят всички варианти и възможните им последици. Ако клиентът реши да се върне в родината си, има време и е възможно да се подготви, за да се гарантира, че завръщането е безопасно и че реинтеграцията ще бъде устойчива. Клиентите, които решат да се завърнат, са насочвани към организации за подкрепа в страната си на произход. Основни елементи са сътрудничеството между различните организации, включени в процеса на завръщане, и оценката на рисковете. Методологията „Безопасно бъдеще“ помага за сближаване между организациите, предоставящи подслон, и организациите за завръщане както в страната на крайна дестинация, така и в страната на произход на клиента.

Методологията „Безопасно бъдеще“ беше успешно разработена и внедрена през 2013/2014 г. в рамките на проекта „Безопасно завръщане“ в Нидерландия, България и Нигерия. Бяха предоставени консултации на над 400 жертви. Проектът се разглежда като пробив, тъй като дава нови възможности за жертвите на трафик и подпомага служителите, които се грижат за тях, да засегнат чувствителния въпрос за завръщане по начин, основан на човешките права. В Нидерландия методологията се прилага и за други уязвими групи като жертви на домашно насилие без разрешение за пребиваване, мигранти без документи и кандидати за убежище с приключила процедура.

⁷ Европейските насоки EU TrafGuid могат да се открият онлайн (наред с останалото и) на: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/ro_common_guidelines.pdf

⁸ Методологията Безопасно бъдеще и други резултати от проекта Безопасно завръщане могат да се открият онлайн (наред с останалото и) на: http://lastradainternational.org/lisdocs/3086-Safe_Future_Methodology.pdf и <https://www.comensha.nl/artikel/detail/teeven-spreekt-waardering-uit-over-resultaten-safe-return>. Специализирана разработена като продължение методология, касаеща положението на деца, може да се открие онлайн (наред с останалото и) на: <https://www.comensha.nl/artikel/detail/engelse-versie-safe-future-methodiek-inzake-kinderen>

В гореспоменатите предходни проекти към методологията „Безопасно бъдеще“ и европейските насоки „TrafGuID“ не беше предвидена програма за обучение. Проектът Safe! запълни този пропуск, като разработи професионални обучителни програми за двата инструмента

2.2 Методология на обучението

Двете обучения „Ранна идентификация“ и „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“ са практически ориентирани, защото са разработени и реализирани от професионалисти в работата на терен. Те създадоха обучителните програми въз основа на богатия си опит от ежедневните си срещи с жертвите на трафик. Обучителните модули бяха пилотирани и усъвършенствани в рамките на националните платформи в Нидерландия, България, РС Македония и Унгария и в Международната платформа в България. Водещ партньор в разработването и прилагането на обучителните модули е нидерландската организация Fair-Work, която развива школа за обучение на професионалисти. Работата им беше подкрепена от екип от обучители – социални работници и други професионалисти от HVO-Querido, Humanitas, MOM Нидерландия и CoMensha.

В този раздел са представени двете обучения, за да могат и други специалисти и организации от Европа да ги използват за свои цели. Всяко отделно обучение, което се подготвя въз основа на предложените модули, трябва да бъде адаптирано и съобразено с конкретните нужди на конкретните участници и със специфичните обстоятелства в държавата или организацията, в която се провежда. Независимо от това има някои общи насоки, упражнения и предложения, които могат да се прилагат универсално. Те са представени в описанието на обучителните програми по-долу и включват описание на целите на обучението, последвани от примерна програма и описание на учебните упражнения и практически методи на работа.

Обучителните програми въплъщават обучителната методология на г-жа Карин де Галан, водещ учител за специалисти в сферата на помагащите професии в Нидерландия. Обучителните модули са интерактивни и мотивиращи и включват предимно практически упражнения и методи на работа. Повече за методите на обучение на Карин де Галан можете да намерите на интернет страницата ѝ www.schoolvoorttraining.nl. Тези интерактивни методи на обучение са представени в брошура на английски език, която може да получите по заявка чрез уебсайта..

2.3 Организация на обучението

Организацията на обученията е неформална. Няма маси със сигнали около тях участници. Вместо това те се разполагат в кръг, на столове, заедно с обучителите. Максималният брой участници е ограничен до 20 души, но в идеалния случай за оптимална учебна среда и повече възможности за обмен на опит и дискусия участниците е добре да бъдат не повече от 15. Те са стимулирани да работят в малки групи, а не в пленарни сесии и да използват собствения си опит от практиката. Максимално се стимулира активното участие на всички, ангажирани в обучението. Инструментите, предложени в европейските насоки „Traf-GuID“ и в методологията „Безопасно бъдеще“, са включени в практическите упражнения. Методите на работа варират в широки граници – от стимулиране на дискусии до провеждане на викторина, видеоматериали или работа по разработване на „пътни карти“ и други практически инструменти, които директно може да бъдат използвани в ежедневната работа на участниците.

За да се избегнат недоразумения за обхвата и съдържанието на обучението, в началото обучителите трябва да запознаят участниците какви области ще бъдат представени и какви елементи на обучение ще бъдат включени или не. Ако участниците заявят необходимост от допълнителни теми, се обяснява защо те не могат да бъдат застъпени в настоящето обучение и какви са възможностите да се включат в следващи обучения. Необходимо е да се отдели достатъчно внимание, за да се създаде безопасна атмосфера, в която всички участници са спокойни, включват се активно и постигат оптимално научаване. Всички обучения завършват със специална церемония за връчване на сертификати на участниците.

2.4 Използване на програмите за обучения

Организациите, които желаят да развиват и реализират самостоятелно обучения по въпросите на ранната идентификация или безопасното бъдеще, безопасното завръщане въз основа на „TrafGuID“ или на методологията „Безопасно бъдеще“, могат свободно и безплатно да използват обучителните модули, създадени в проекта Safe!, при условие че споменават източника им, както и източниците на финансиране – програма AMIF и министерствата на Нидерландия.

За заявки за обучения е достъпен списък с обучителите, участващите в проекта Safe!. Можете да се обърнете директно към FairWork (www.fairwork.nu; info@fairwork.nu) или HVO-Querido (www.hvoquerido.nl/acm/; acm@hvoquerido.nl).

Раздел 3 Обучителна програма „Ранна идентификация“

3.1 Целева група и цели на обучението

Целевата група на обучението „Ранна идентификация“ са професионалисти от различни МПО, ПО и НПО, които биха могли да влязат в контакт с (възможни) жертви на трафик сред новопристигнали бежанци и мигранти.

Целите на обучението за ранна идентификация на жертви на трафик биха могли да бъдат дефинирани, както следва:

В края на обучението участниците ще знаят:

- какво е трафик на хора;
- разликата между трафик и каналджийство;
- разликата между сексуална, трудова и експлоатация за престъпни дейности;
- какви са сигналите за всеки вид експлоатация;
- че сигналите често са едва главни и трудни за разпознаване;
- че в зависимост от професионалния опит на участника може да се натъкнат на различни сигнали.

С помощта на „пътна карта“ ще могат:

- да задават конкретни последващи въпроси, основани на първите сигнали за трафик;
- да правят преценка дали да насочат дадено лице за по-нататъшна помощ, или да предприемат друго подходящо действие;
- да насочват адекватно към услуги за подкрепа.

3.2. Примерна обучителна програма

Еднодневна обучителна програма (09:30 – 16:30 часа) за ранна идентификация би могла да се планира, както следва:

Час	Обучителен компонент	Упражнения и методи на работа	Необходими материали
09:30	Въведение	<p>Започнете с кратък казус</p> <p>Обяснете целите за днешното обучение</p> <p>Разяснете времевата схема</p> <p>Кратко представяне на учителя</p> <p>Кратко упражнение за запознанство</p>	<p>Флипчарт лист 1: Цели на обучението</p> <p>Флипчарт лист 2: Програма на обучението</p> <p>Материали за раздаване: Наръчник Ранна идентификация (Европейски насоки „Traf-GuID“)</p>
09:45	Упражнения за разгръване: Как да разпознаем жертва на трафик: „Кой съм аз?“	<p>Упражнение 1: Как да разпознаем жертва на трафик и да зададем правилните въпроси</p>	<p>12 ламинирани картончета с казуси</p> <p>Флипчарт лист 3: Нарисувайте фуния, за да покажете символично, че често е най-добре да се започне с общи въпроси, последвани от по-специфични въпроси</p>
10:00	Какво е трафикиране (дефиниция, форми на експлоатация и сигнали)?	<p>Упражнение 2: Какво е трафикиране (дефиниция, форми на експлоатация и сигнали)?</p> <p>След това упражнение следва теоретично изложение за трафик на хора</p>	<p>Листове А4 с три примера за възможни случаи на трафикиране</p> <p>Флипчарт лист 4: Дефиниция на ТХ, която включва трите главни елемента</p>
10:30	Различни форми на експлоатация	<p>Упражнение 3: Класифициране на заглавия от вестници според сексуална, трудова или експлоатация за престъпни дейности</p>	<p>Списък с неотдавнашни заглавия от вестници във връзка със случаи на трафик</p> <p>4 ламинирани картончета</p> <p>3 гървени лъжици</p>
10:45	Кафе пауза		

Час	Обучителен компонент	Упражнения и методи на работа	Необходими материали
11:00	Разпознаване на сигнали за трафик	Упражнение 4: Разпознаване и класифициране на сигнали за трафик	4 листа картон 4 листа А4 със 7 сигнала на група 4 ножици
11:30	Разпознаване на сигнали за трафик	Упражнение 5: Разпознаване и класифициране на сигнали за трафик за специфични професионални групи	4 листа картон
11:50 По избор	Разпознаване на сигнали за трафик	Упражнение 6 (Алтернативно): Разпознаване и класифициране на сигнали за трафик от „жив пример от действителността“	Видеофилм, лаптоп, проектор със звук химикалки, листове А4
12:15	Обяд		
13:15	Енергизиране	По избор, в зависимост от енергията на групата	
13:25	Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за ТХ	Упражнение 7: Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за трафик на хора	Разглеждане на казус
13:45	Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за ТХ	Теория. Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за трафик Обучителят рисува фуния като отправна точка: започнете с общи въпроси, които печелят доверие, и след това продължете да задавате по-конкретни въпроси, насочени към елементите на трафик: 1. Действие; 2. Средства; 3. Цел. Обучителят дава няколко примера	Информационен слайд: Подозирате ли, че някой е жертва на трафик? Флипчарт лист 3: фуния
14:00	Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за ТХ	Упражнение 8: Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за трафик	Флипчарт

Час	Обучителен компонент	Упражнения и методи на работа	Необходими материали
15:00	Как да започнем разговора с потенциалната жертва на трафик и да спечелим доверието му/й	Упражнение 10: Как да започнем разговора с потенциална жертва	
15:10	Как да започнем разговора с потенциалната жертва на трафик и да спечелим доверието му/йа	Теория. Как да започнем разговора с потенциалната жертва на трафик и да спечелим доверието му/й Обучителят раздава лист с практически предложения „Три начина да започнем разговор с потенциална жертва на трафик“ и накратко изяснява съдържанието на листа	Лист хартия: „Три начина да започнем разговор с потенциална жертва на трафик“
15:20	Как да започнем разговора с потенциалната жертва на трафик и да спечелим доверието му/й	Упражнение 11: Как за започнем разговора с потенциалната жертва на трафик и да спечелим доверието му/й	Лист хартия: „Три начина да започнем разговор с потенциална жертва на трафик“
15:30	Пътна карта: как да насочим жертва на трафик	Теория. Пътна карта: как да насочим жертва на трафик Обучителят раздава пътна карта с предложения за последващи стъпки, ако участниците подозират, че може да имат работа с жертва на трафик. Обучителят изяснява всяка стъпка, която интервюиращият трябва да предприеме, за да реши дали това е случай на трафик или не и как може да предложи помощ и да насочи (възможни) жертви	Пътна карта: „Подозирате ли, че някой е жертва на трафик?“
15:45	Пътна карта: как да получим повече информация за възможна ситуация на трафик и да насочим жертва на трафик	Упражнение 12: Пътна карта: как да получим повече информация за възможна ситуация на трафик и да насочим жертва на трафик	Пътна карта „Подозирате ли, че някой е жертва на трафик?“ Опорни стъпки (хартия/ картон), които показват петте стъпки в Пътната карта Лист от флипчарт
16:15	Затвърждаване на научените уроци/ оценка на обучението Закриване на обучението	Оценка За да направи оценка на обучението, учителят моли участниците да попълнят голям лист, на който са написани всички букви от азбуката. След всяка буква от азбуката трябва да се напише дума, която отразява онова, което участниците са научили по време на обучението и/или как оценяват обучението. Например: А е за анализ, Б е за безценни знания, В е за вникване и т.н.	Лист от флипчарт с А, Б, В и т.н.

3.3 Описание на упражненията

Упражнение 1. Как да разпознаем жертва на трафик и да зададем правилните въпроси

Продължителност на упражнението	15 минути
Цел	Участниците ще придобият първоначални впечатления относно въпросите, които трябва да използват, за да разпознаят жертва на трафик.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците работят по двойки. Обучителят раздава ламинирани картончета на един от двамата участници с кратко описание на случай на трафик. Другият участник е интервюистът и трябва да задава въпроси, за да получи информацията относно случая. На въпросите може да се отговаря само с „да“ или „не“. Този участник трябва да научи следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • От коя държава произхождате? • По какъв начин сте били експлоатирани (сексуална, трудова или експлоатация за престъпни дейности)? • Къде живеете сега (град или форма на жилищно настаняване, като къща, каравана и т.н.)? <p>Интервюистът може да използва два жокера (допълнителна информация, която „жертвата“ ще предостави, за да го улесни да отгатне какво му/и се е случило). Когато интервюистът отгатне правилно, участниците разменят местата си. Обучителят е оставил останалите ламинирани картончета на масата за избор. Когато даден казус е правилно отгатнат, това картонче ще се остави обратно на масата, така че останалите участници да могат да го ползват.</p> <p>В края на това упражнение участниците обсъждат на малки групи или пленарно кои въпроси са дали най-добър резултат, или с други думи, кои въпроси са създали доверие и/или са довели до правилните отговори..</p>
Материали	<p>12 ламинирани картончета с казуси</p> <p>Флипчарт лист 3:</p> <p>Нарисувайте фуния, за да покажете символично, че често е най-добре да се започне с общи въпроси, последвани от по-специфични въпроси.</p>

Упражнение 2. Какво е трафикуване (дефиниция, форми на експлоатация и сигнали)?

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците ще научат какво е трафик на хора и (като вариант) каква е разликата между трафик на хора и каналджийство.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците работят по двойки. Обучителят раздава три примера на хартия, които биха могли да бъдат случаи на трафик. Участниците трябва да решат дали това е трафик на хора или не и да обсъдят това по двойки. Те трябва да оценят всеки пример по скала от 1 (без подозрения) до 10 (силни подозрения). Участниците все още не са получили подробна информация за дефиницията на трафик на хора, така че упражнението ги стимулира да изследват какво представлява това престъпление.</p> <p>След дискусията по двойки обучителят води пленарна дискусия, в която моли участниците да разяснят решението си дали примерите са трафик или не. След това обучителят обяснява дефиницията на трафик на хора на базата на закона и как може да се определи на практика дали това е случай на трафик или не. Това се прави чрез преценка в три стъпки, съдържаща най-важните елементи на трафика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Действие: набирание; транспортиране; трансфер; укриване; поемане на лица 2. Средства: заплаха; сила; други форми на принуда; отвлечане; измама/ заблуда; злоупотреба с власт или уязвимост; даване и получаване на плащания 3. Цел: експлоатация за проституция и други форми на сексуална експлоатация; принудителен труд и услуги; робство и подобни практики; принудително подчинение; отстраняване на органи <p>В заключение може да се каже, че трафикът на хора се състои от лице, което действа активно чрез заплаха, сила, злоупотреба с власт и т.н. с цел експлоатация.</p>

	Вариант: В някои групи може да бъде необходимо накратко да се обясни разликата между трафик и каналджийство. Това ще отнеме допълнителни 10-15 минути. За целта може да се използва следният елемент от Европейските насоки „TrafGuID“:		
		Трафик на хора	Каналджийство на мигранти
	Цел	Експлоатация	За финансови или други материални облаги
	Съгласие	Невалидно съгласие	Валидно
	Транснационалност	Не се изисква	Изисква се
	Престъпление	Срещу личността	Срещу държавата
Материали	Листове А4 с три примера за възможни случаи на трафик Листове А4 с три примера за възможни случаи на трафик Флипчарт лист 4: определение на ТХ, вкл. 3 главни елемента Виж Приложение 3 за материали, раздавани за използване при това упражнение		

Упражнение 3. Класифициране на заглавия от вестници според сексуалната, трудовата или експлоатация за престъпни дейности

Продължителност на упражнението	15 минути
Цел	Участниците ще могат да разпознават различните форми на експлоатация.
Упражнения и методи на работа	Обучителят чете на глас различни скорошни заглавия от вестници, които се отнасят до случаи на трафик. Във всеки ъгъл на помещението са сложени ламинирани картончета, които указват сексуална, трудова или експлоатация за престъпни дейности, или комбинация от тях. Участниците обсъждат помежду си и решават дали това е случай на сексуална, трудова или експлоатация за престъпни дейности, или комбинация и заемат позиция в един от ъглите. Ако искат да зададат уточняващ въпрос на учителя, могат да вземат дървена лъжица, поставена в средата на стаята. Общо има три дървени лъжици, така че групата може да зададе три въпроса. След избора на ъгъл учителят изяснява каква форма на трафик може да се идентифицира в този конкретен случай и защо.
Материали	Списък със скорошни заглавия от вестници, отнасящи се до случаи на трафик 4 ламинирани картончета 3 дървени лъжици

Упражнение 4. Разпознаване и класифициране на сигнали за трафик

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците ще могат да разпознават и класифицират различните форми на експлоатация

Упражнения и методи на работа	<p>Участниците се разделят на четири групи. Обучителят раздава на всяка група листове хартия, съдържащи седем сигнала за трафик, и картон, разделен на три раздела: 1. Действие; 2. Средства; 3. Цел.</p> <p>След това учителят пита участниците в кой раздел трябва да бъде поставен всеки сигнал. Участниците се приканват да използват ножица, за да изрязват различните сигнали и да ги поставят върху картона.</p> <p>След работата в малки групи се провежда пленарна дискусия, в която учителят разяснява всички сигнали и обяснява, че понякога сигналите могат да бъдат поставени в няколко раздела. Стимулира групата как да задава последващи въпроси, за да определи как трябва да се тълкуват сигналите..</p>
Материали	<p>4 картона</p> <p>4 хартиени листа А4 със 7 сигнала на група</p> <p>4 ножици</p> <p>Виж Приложение 3 за материалите, раздавани за използване при това упражнение</p>

Упражнение 5. Разпознаване и класифициране на сигнали за трафик за специфични професионални групи

Продължителност на упражнението	20 минути
Цел	Ще се повиши осъзнатостта на участниците, че отделните професионални групи може да разпознаят различни сигнали за трафик и че е важно професионалните групи да обменят и свързват помежду си различни сигнали.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците работят в същите четири групи, със същите седем сигнала и картон, но този път картонът се обръща наопаки. На гърба ще намерите четири различни професионалисти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • служител на гише в кметството, където трябва да се регистрират новите жители; • лекар в отделение за първа помощ в болница; • доброволец в църквата на мигранта; • служител на гише в Търговската камара. <p>Обучителят пита участниците кой професионалист би могъл да е доловил сигнал за трафик?</p> <p>След работата в малки групи се провежда пленарна сесия, за да се обсъдят резултатите и да се изясни, че различните професионални групи може да доловят различни сигнали. Обсъжда се също какви биха били последиците от това.</p>
Материали	<p>4 картона</p> <p>Виж Приложение 3 за материалите, раздавани за използване при това упражнение</p>

(Алтернативно) Упражнение 6. Разпознаване и класифициране на сигнали за трафик от „жив пример от действителността“

Продължителност на упражнението	20 минути
Цел	Участниците ще могат да разпознават и класифицират сигнали за трафик.

<p>Упражнения и методи на работа</p>	<p>Обучителите показват видеоклип на участниците с една млада жена, която оставя приятеля и дома си, за да отиде да работи в чужбина. Във видеото се вижда как тя обсъжда с приятеля си как да поддържат връзка и се сбогува, след което се качва в кола, в която вече чакат няколко други млади жени, и предава документите си за самоличност на шофьора. Видеото завършва с приятеля ѝ, който се опитва напразно да се свърже, и с последен кадър, в който се показват няколко оставени на купчина мобилни телефони.</p> <p>Обучителят моли участниците да гледат внимателно и да отбележат отговорите на следните въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какви сигнали за трафик наблюдавате в това филмче? • Каква форма на експлоатация наблюдавате? • Защо това лице не си е тръгнало от тази ситуация? • Кои (коя професионална група) би могъл да долови тези сигнали? • По какъв начин бихте могли да срещнете това лице в работата си? • Какво бихте могли да направите, ако срещнете това лице? <p>След първото гледане на видеоклипа от участниците се изисква да споделят своите наблюдения. След това обучителят изяснява пропуснати моменти и видеото се показва отново. Това може да се повтори няколко пъти в зависимост от групата.</p>
	<p>Бележка: Може да се използват различни филмчета. Добри примери може да се намерят на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.youtube.com/watch?v=0N1N-X10Rpk • https://www.youtube.com/watch?v=RR3-epDmsks • https://www.youtube.com/watch?v=yhxDDqbWCq4 • https://www.youtube.com/watch?v=q2Ug_kxPQ3E • https://www.youtube.com/watch?v=a9S4coTgTeM • https://www.youtube.com/watch?v=Tk-KyD1sx-o <p>Тези клипове бяха разработени в рамките на кампанията „Отвори очи!“ в контекста на проекта MIRROR, финансиран от Европейския фонд за превенция и борба с престъпността и съфинансиран от испанското Министерство на заетостта и социалното осигуряване. Видеоклиповете целят да помогнат на обществото да отвори очи за една действителност, която е по-близо, отколкото можем да си представим: трафик с цел трудова експлоатация. Испанската НПО Асетет стартира кампанията „Отвори очи!“ заедно с други европейски организации: On the Road и Buon Pastore от Италия, Комисия за църкви за мигранти в Европа (Churches' Commission for Migrants in Europe CCME) от Белгия и Fundatia Floarea Ialomiteana от Румъния.</p>
<p>Материали</p>	<p>Видеofilm, лаптоп, проектор със звук</p>

Упражнение 7. Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за трафик на хора

<p>Продължителност на упражнението</p>	<p>20 минути</p>
<p>Цел</p>	<p>Участниците ще знаят какви последващи въпроси могат да задават след долавяне на сигнал за трафик на хора.</p>

Упражнения и методи на работа	<p>Участниците се разделят на четири групи. Обучителят дава на всяка група казус за анализ:</p> <p>Йорданка работи като проституираща. Клиентите ѝ идват в къщата на гаджето ѝ в Ситар, град в южната част на Холандия, на границата с Белгия и Германия. Вие сте професионалист и тя идва при вас с практически въпрос. Би искала да изпраща повече пари у дома на семейството си в България и моли за съвет как да уреди това.</p> <p>Когато я попитате за разговорката с приятеля ѝ, тя ви казва, че дава 50% от приходите си на приятеля си в замяна на подслон и храна. Той урежда клиентите ѝ и преговаря с тях за цените и сексуалните услуги, които предоставя Йорданка. Тя ви казва: „Харесва ми тук и се радвам на новия си живот.“</p> <p>Имате съмнения дали това може да бъде трафик. Какви въпроси бихте ѝ задали, за да определите дали това е случай на трафик или не?</p> <p>Един или двама от участниците задават въпроси, а другият/ите наблюдава(т). Целта на това упражнение е да се определи сериозността на ситуацията на Йорданка. Дали тя проституира по собствена воля, или това е случай на трафик с цел сексуална експлоатация?</p> <p>След работата в малки групи се провежда пленарна сесия, на която участниците изясняват въпросите, които са задали, какво е имало полза и какво не.</p>
Материали	Разглеждане на казус

Упражнение 8. Как да разработим последващи въпроси след долавяне на сигнал за трафик на хора

Продължителност на упражнението	20 минути
Цел	Участниците ще знаят какви последващи въпроси могат да задават след долавяне на сигнал за трафик на хора.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците се разделят на малки групи от по трима. Обучителят моли всяка група да помисли за допълнителни въпроси, които биха могли да зададат, ако подозират случай на трафик. Участниците отбелязват тези въпроси на листа от флипчарта. Въпросите би трябвало да спечелят доверието на (възможната) жертва, но също и да доведат до повече информация. Трябва да се разработят въпроси за всичките три елемента на трафика: 1. Действие; 2. Средства; 3. Цел.</p> <p>След работата в малки групи следва пленарна обратна връзка, в която всяка група посочва допълнителните въпроси, които са измислили. Обучителят записва тези въпроси на листа от флипчарта и иска обратна връзка от останалите участници: Това добър последващ въпрос ли е? Защо да или защо не?</p>
Материали	Лист от флипчарт

Упражнение 9 (По желание) Как да комбинираме и интерпретираме сигнали и как да заговорим за това с потенциалната жертва

Продължителност на упражнението	20 минути
Цел	Участниците ще осъзнаят в кой момент трябва да предприемат последващи действия с клиента, ако подозират, че е жертва на трафик.

Упражнения и методи на работа	<p>Обучителят моли участниците да се изправят и да застанат в редичка и прочита на глас един казус. С всяко изречение добавя нов сигнал. Обучителят моли участниците да направят крачка напред, ако смятат, че за тях вече е време да обсъдят с клиента дали е жертва на трафик.</p> <p>Упражнението обучава участниците да развият знания за това, че един случай на трафик често съчетава няколко сигнала. Когато се вижда само един сигнал, той може да не привлече внимание, но ако се комбинират няколко сигнала, трябва да светне червена лампа.</p> <p>Стъпка по стъпка се представя следният казус:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маша от Русия е дошла да се види с вас, защото нещо я притеснява. 2. Нейният шеф пуска шеги със сексуална насоченост. 3. Това не ѝ харесва, но не знае какво да направи. Работи като гетегледачка при семейство на фермер в провинцията. 4. Семейството има три деца и мотото им е „Работи усилено, не се мотаи“. 5. Питате за малко повече подробности и Маша ви казва, че шефът ѝ държи паспорта ѝ в сейфа си „на съхранение“. 6. Маша работи 14 часа на ден, шест дни в седмицата. Казва, че няма нищо против работата. 7. Тя получава подслон, храна и някакви джобни пари, но без заплата. 8. Казва, че би искала да общува по Snapchat със семейството и приятелите си, но ѝ е разрешено да го прави само през уикендите. 9. На практика често и през уикенда не ѝ се разрешава контакт със семейството и приятелите ѝ. <p>Последващо упражнение по желание</p> <p>Участниците се разделят на малки групи от по трима души. Обучителят моли всяка група да напише сценарий като този, в който всеки път се добавят още сигнали. От участниците се изисква да посочат в кой момент смятат, че разполагат с достатъчно информация, за да говорят с потенциалната жертва за положението ѝ.</p>
Материали	Няма

Упражнение 10. Как да започнем разговора с потенциална жертва

Продължителност на упражнението	10 минути
Цел	Участниците ще знаят как да започнат разговор с потенциална жертва, докато изграждат доверие.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците се разделят на двойки. И двамата участници изпробват начин да започнат разговор с евентуална жертва на трафик, като задават въпроси. Те се редуват да играят интервюиращия и потенциалната жертва. Цел на това упражнение е да споделят своите притеснения с евентуалната жертва и да спечелят доверието ѝ, но без (все още) да се впускат в подробности за подозренията си, че е жертва на трафик. Участниците се насърчават преднамерено да изпробват „правилен начин“ и „грешен начин“.</p> <p>Участниците обсъждат в малките групи какво е имало полза и какво не.</p>
Материали	Лист хартия: „Три начина да започнем разговор с потенциална жертва на трафик“

Упражнение 11. Как да започнем разговора с потенциална жертва на трафик и да спечелим доверието му/ѝ

Продължителност на упражнението	10 минути
Цел	Участниците ще знаят как да започнат разговор с потенциална жертва, докато изграждат доверие.

Упражнения и методи на работа	Участниците работят в същите двойки както в упражнение 10. И двамата участници отново се упражняват как да започнат разговор с евентуална жертва, но този път използват лист хартия с практически предложения. Всеки от тях изпробва по две предложения от листа.
Материали	Лист хартия: „Три начина да започнем разговор с потенциална жертва на трафик“ Виж Приложение 3 за материалите, раздавани за използване при това упражнение

Упражнение 12. Пътна карта: как да получим повече информация за възможна ситуация на трафик и да насочим жертва на трафик

Продължителност	30 минути
Цел	Участниците ще знаят как да започнат и да продължат разговор с потенциална жертва, докато изграждат доверие.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците се разделят на групи от по трима. Те интервюират евентуална жертва на трафик съгласно следния казус:</p> <p>Георги работи шест дни в седмицата за селскостопанска компания в Холандия. Печели по 3,35 евро на час. Спи в каравана в двора на компанията, за която работи. Идва при вас, защото е чул, че трябва да печели повече пари, отколкото всъщност получава.</p> <p>След анализ на случая всяка малка група си поделя следните роли:</p> <ul style="list-style-type: none"> • - интервюирац; • - възможна жертва; • - наблюдател, който следи дали интервюирацията се придържа към пътната карта. <p>На пода са поставени пет опорни стълки (направени от хартия/картон). Интервюирацията и потенциалната жертва стоят от едната страна на първата стълка. Интервюирацията започва да задава въпроси. Той/тя се придвижва към следващата стълка, когато прецени, че е задал/а всички въпроси, свързани със стълка 1, и т.н. и т.н.</p> <p>Потенциалната жертва също се придвижва, но едва когато смята, че са били зададени всички релевантни въпроси и че може да се довери на интервюирацията достатъчно, за да предприеме следващата стълка.</p> <p>Ако има достатъчно време, участниците си сменят ролите и/или обсъждат помежду си от какво е имало полза и какво не.</p> <p>Обучителят завършва упражнението с кратка пленарна обратна връзка, като пита участниците какви са преживяванията им от упражнението. След това обобщава това, което са научили.</p>
Материали	Пътна карта „Позирате ли, че някой е жертва на трафик?“ Опорни стълки (хартия/картон), които показват петте стълки в Пътната карта Лист от флипчарт Виж Приложение 3 за материалите, раздавани за използване при това упражнение

Раздел 4 Обучителна програма „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“

4.1 Целева група и цели на обучението

Обучението „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“ е насочено към социални работници и други предоставящи грижи професионалисти в МПО, ПО и НПО, които работят директно с жертви на трафик (или други уязвими групи) от трети страни извън ЕС.

Целите на обучението за безопасно бъдеще и безопасно завръщане могат да се дефинират, както следва:

Към края на обучението участниците ще са запознати със

- съдържанието на методологията „Безопасно бъдеще“;
- своите собствени възгледи за безопасно бъдеще и безопасно завръщане и как това влияе върху контакта им с клиентите

и ще могат (с помощта на инструментите от методологията „Безопасно бъдеще“):

- да формулират въпроси за започване на разговор с жертви на трафик относно тяхното бъдеще;
- да съставят карта на социалната мрежа и другите ресурси на клиента;
- да разработят пътна карта за насочване, включително варианта за безопасно завръщане и реинтеграция, използвайки инструменти от методологията „Безопасно бъдеще“.

4.2 Примерна обучителна програма

Еднодневна обучителна програма (приблизително 09:30 – 16:30 часа) по безопасно бъдеще, безопасно завръщане на жертви на трафик би могла да се планира, както следва:

Час	Обучителен компонент	Упражнения и методи на работа	Необходими материали
09:30	Добре дошли	<p>Представете обучителите</p> <p>Представете обучителната програма (на флипчарт)</p> <p>Посочете проекта Safe! като източник!</p> <p>Разяснете какво ще са научили участниците в края на това обучение (на флипчарт)</p>	Попълнени флипчартове
09:40	Запознанство	<p>Упражнение 1:</p> <p>Запознанство</p> <p>Участниците се представят накратко, като съобщават имената, организацията и длъжността си.</p>	Табелки с имената

Час	Обучителен компонент	Упражнения и методи на работа	Необходими материали
10:10	„Заемане на позиция“	Упражнение 2: Заемане на позиция Обучителите представят пред участниците различни твърдения относно безопасното завръщане и безопасното бъдеще и след това молят участниците да заемат позиция.	Ламинирани карти с размер А4 с надписи „Съгласен съм“, „Не съм съгласен“ и „Не зная“
10:45	Кафе пауза		
11:00	Презентация за методологията „Безопасно бъдеще“	Теория. Методологията „Безопасно бъдеще“ Участниците се запознават с методологията „Безопасно бъдеще“ и нейния двулентов подход (проучване стъпка по стъпка на възможностите за оставане в страната на крайна дестинация или връщане в страната на произход на жертвата). Стъпките на методологията се разясняват чрез използване на казус.	Презентация в PowerPoint Проектор, лаптоп
11:30	Инструменти от методологията „Безопасно бъдеще“	Упражнение 3а, 3b, 3с и/или 3d: Инструменти от методологията „Безопасно бъдеще“ Избор на упражнение от 3а, 3b, 3с, 3d Запознаване с инструментите от методологията чрез активното им упражняване.	Таблица 1 Таблица 2 План за действие Екограма листове А4 Листове от флипчарт, хартия, маркери, примери от екограмата
12:15	Обяд		
13:15	Инструменти от методологията „Безопасно бъдеще“	Упражнение 3а, 3b, 3с и/или 3d. Инструменти от методологията „Безопасно бъдеще“ (продължение) Избор на упражнение от 3а, 3b, 3с, 3d	Същото
14:00	Социална карта	Упражнение 4: Социална карта Запознаване със социалната карта във връзка с безопасно завръщане, знания за работата с нея и кои организации са на разположение за организиране на безопасно завръщане и реинтеграция	Информация за налични организации Хартия А4 Листове за флипчарт, маркери, лаптопи (минимум 4)
14:40	Кафе пауза		
15:00	Подкрепа за безопасна реинтеграция в страната на произход	Упражнение 5: Изследване на възможностите за безопасна реинтеграция в страната на произход. Как да използваме социалната мрежа на клиента	Листове за флипчарт

Час	Обучителен компонент	Упражнения и методи на работа	Необходими материали
15:30	Обяснете как работите с методологията „Безопасно бъдеще“	Упражнение 6: Блиц-презентация: Обяснете за 1 минута методологията „Безопасно бъдеще“	Хронометър (мобилен телефон), за предпочитане със звукова аларма
16:00	Обяснете как работите с методологията „Безопасно бъдеще“	Упражнение 6: Блиц-презентация: Обяснете за 1 минута методологията „Безопасно бъдеще“	
16:15	Закриване/ Оценка	Оценка <ul style="list-style-type: none"> • Оценка: посредством формуляр за оценка и/или упражнение <ul style="list-style-type: none"> • Какво научихте? • Закриващо упражнение: ABC: „с една дума: какво ще отнесете у дома от това обучение?“ • Церемония по сертифициране 	Формуляр за оценка Обучителни сертификати

4.3 Описание на упражненията

Упражнение 1 Елемент на обучението: Запознанство

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците се опознават. Обучителите също ще научат повече за участниците. Създайте приятелска и доверителна атмосфера, в която участниците се осмеляват да споделят.
Упражнения и методи на работа	<p>Вариант 1: Участниците казват името си, организацията, за която работят, и длъжността, която заемат в организацията. Следва упражнение със ставане и сядане съгласно въпросите, зададени от обучителите. Тези въпроси могат да варирам и да се нагаждат към групата участници, която се обучава. Те също така могат да варирам между „професионални“ и повече „лични/неформални въпроси“. Провежда се по следния начин:</p> <p>Станете, ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> • работите с мигранти • тази сутрин сте станали преди 7 часа • работите с жертви на трафик • вече имате опит с методологията „Безопасно бъдеще“ • работите с жертви на домашно насилие • работите в дом за резидентни грижи • работите в институция за амбулаторни грижи • понякога се притеснявате за статута на пребиваване на даден клиент • работите прекалено много часове на компютър • и т.н., и т.н. <p>Вариант 2:</p> <p>Обсъдете със седящия до вас: Имали ли сте някога случай, в който сте говорили с клиент за връщането в страната му на произход и какво би означавало това за този клиент? Можете ли да кажете нещо повече за това? Сблъскахте ли се с някакви затруднения в разговора, който проведохте с клиента си? Тези затруднения на клиента ли бяха, или ваши собствени, или и двете?</p>
Материали	Няма

Упражнение 2. Елемент на обучението: Заемане на позиция

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците ще осъзнаят собственото си отношение към различните възможности за бъдещето, които имат клиентите. Участниците също така ще разберат как собствените им ценности и среда влияят върху взаимодействието им с жертвите на трафик..

<p>Упражнения и методи на работа</p>	<p>През средата на помещението се очертава въображаема линия – от едната страна е „Съгласен съм“, а от другата – „Не съм съгласен“ (на ламинирани картончета, поставени на стената). В средата на пода се поставя картонче с „Не знам“ .</p> <p>Обучителят прочита на глас твърдение. Участниците избират място в пространството, като застават при позицията, която съответства на мнението им. Колкото по-близо са до гадено картонче, толкова повече са съгласни с твърдението или съответно, не са или пък не знаят.</p> <p>Обучителят моли няколко участници да разяснят защо са избрали това място и по този начин стимулира дискусията между участниците. Също така той стимулира участниците да се опитат да убедят другите участници в своето мнение и да променят мястото си. На всички участници е позволено да променят позицията си, ако са убедени от аргументите на другите участници.</p> <p>Твърдения (от които да изберете и/или да промените съгласно местните нужди и интереси):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Клиентът винаги има контрол върху бъдещето си. • Социалният работник въздейства на решенията, които взема клиентът по отношение на оставането в страната на крайна дестинация или завръщането в страната на произход. • Не смятам за необходимо да разговарям с клиента за възможността за завръщане в страната му/ї на произход. • За повечето жертви на трафик оставането в страната на крайна дестинация предлага по-добри перспективи, отколкото завръщането в страната на произход. • Ако в страната на произход има война или въоръжен конфликт, жертвата на трафик не може да се завърне. • Жертви на трафик, които остават в страната на крайна дестинация като мигранти без документи („нелегални“), поемат безотговорен риск. • Децата трябва да присъстват, когато се обсъжда бъдещето на семейството, включително възможността семейството да се завърне. • Безполезно е да се обсъжда вариантът за завръщане с клиенти, които силно се противопоставят на тази възможност.
<p>Материали</p>	<p>Ламинирани картончета с текст „Съгласен съм“, „Не съм съгласен“, „Не знам“, тиксо/гъвка за залепването им на стените или поставяне на пода</p> <p>Вариант: червен конец за отбелязване на разделителната линия</p> <p>Вариант: напишете твърденията на лист от флипчарт (особено практично, ако твърденията трябва да се превеждат)</p>

Упражнения 3а, 3б, 3с и 3д. Елемент на обучението: Работа с инструменти от методологията „Безопасно бъдеще“

Упражнение 3а: Преглед 1: Сравнете ситуацията в страната на произход и ситуацията в страната на крайна дестинация и проучете възможностите и пречките за безопасно завръщане и реинтеграция

Продължителност на упражнението	40 минути
Цел	Участниците ще знаят как да започнат с клиентите си разговор за бъдещето им, като задават ефективни въпроси и използват инструмента. (Като активно обмислят въпросите, които могат да зададат на своите клиенти, участниците откриват и възможни трудности, които могат да възникнат в разговора, и начини за тяхното решаване.)
Упражнения и методи на работа	<p>Този инструмент дава преглед на различни фактори, които влияят на решението на клиента дали да се завърне в страната на произход, или да остане в страната на крайна дестинация. Инструментът е разделен на области като доход, жилище, безопасност, защита от насилие, положение на децата, семейство и мрежа, социален статус след завръщане, здравни въпроси и др.</p> <p>На участниците се раздават разпечатки на Таблица 1 от методологията „Безопасно бъдеще“. Участниците ще работят в малки групи от по 3-4 души.</p> <p>Обучителят моли участниците да формулират въпроси, които биха могли да зададат на своите клиенти, ако работят с този инструмент. Кои са правилните въпроси за започване на разговор и спечелването на доверието на клиента? Всяка група получава една или две области от инструмента, върху които трябва да се съсредоточи, например една група ще се съсредоточи върху въпроси, свързани с децата и социалното положение след завръщането, друга група ще се фокусира върху въпроси, свързани със сигурността и доходите и т.н. Участниците трябва да запишат тези въпроси на лист от флипчарт (общо 20 минути).</p> <p>В допълнение към формулирането на въпросите, които участниците могат да повдигнат пред своите клиенти, от тях се изисква също да обмислят какви пречки могат да възникнат, ако на практика зададат тези въпроси на своите клиенти, и как биха се справили с това.</p> <p>След работата в малки групи въпросите ще бъдат обсъдени на пленарната сесия под наставленията на учителя. Като последна част от това упражнение участниците трябва да посочат използването на кои въпроси смятат за най-ефективно. Това може да стане чрез „гласуване с точки“, т.е. да се приканят участниците да маркират любимите си въпроси.</p>
Материали	Копия на Таблица 1 от методологията „Безопасно бъдеще“, хартия А4, листове от флипчарт, маркери Виж Приложение 4 за материалите, раздавани за използване при това упражнение

Упражнение 3б. Преглед 2. Фактори, които все още може да се променят

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците ще знаят как и кога да влязат в разговор със своите клиенти за факторите, които определят решението им за бъдещето и които все още може да се променят, като задават правилните въпроси и използват инструмента.

Упражнения и методи на работа	<p>След попълване на Таблица 1 социалният работник обсъжда с клиента кои фактори, които влияят на решението на клиента за неговото/нейното бъдеще, все още е вероятно да се променят. Например, ако клиентът посочи, че не може да се върне вкъщи, защото в страната на произход няма своя социална мрежа, след работа с клиента може да се окаже, че все още има възможности за изграждане наново на социална мрежа. Или може да настъпят промени в положението с безопасността на клиента, доходите и възможностите за жилищно настаняване и т.н.</p> <p>На участниците се раздават разпечатки на Таблица 2 от методологията „Безопасно бъдеще“. Участниците ще работят в малки групи от по 3-4 души.</p> <p>Обучителят моли участниците да обсъдят кога и как може да се използва този инструмент. Какви въпроси могат да формулират, които да зададат на клиентите си, ако работят с този инструмент? От участниците се изисква да запишат своите идеи и възможни въпроси на листове от флипчарт (общо 10 минути).</p> <p>След работата в малки групи идеите и въпросите ще бъдат обсъдени на пленарната сесия под наставленията на учителя.</p>
Материали	<p>Копия на Таблица 2 от методологията „Безопасно бъдеще“, хартия А4, листове от флипчарт, маркери</p> <p>Виж Приложение 4 за материалите, раздавани за използване при това упражнение</p>

Упражнение 3с. Личен план за действие за завръщане

Продължителност	40 минути
Цел	Участниците ще знаят как заедно с клиентите си да разработят Личен план за действие за завръщане.
Упражнения и методи на работа	<p>На участниците се раздават разпечатки от „Личен план за действие за завръщане“ от методологията „Безопасно бъдеще“. Участниците ще работят в малки групи от по 3-4 души.</p> <p>Обучителят моли участниците да се сетят за някой от клиентите си и да изберат някоя графа от „Личен план за действие за връщане“, която за този конкретен клиент са най-неотложни, за да може да се завърне безопасно. Това ще бъде направено индивидуално (10 минути). Полетата са подобни на графите в Таблица 1 и 2 и включват елементи като доход, сигурност, грижи за децата, грижи за (психическото) здраве, социална мрежа, социален статус след завръщането и др.</p> <p>След това участниците обсъждат в малките групи защо са избрали тези конкретни графи в „Личен план за действие за завръщане“ за този конкретен клиент. Ще бъде изслушан всеки участник. Участниците си задават въпроси, за да изяснят избора си, посочват първите стъпки, които ще предприемат, за да попълнят Личния план за действие за завръщане, и възможните пречки, които очакват при попълването на плана с клиентите си.</p> <p>В края на това Упражнение няма да има пленарна обратна връзка. Учителите обикалят, за да подпомогнат подгрупите, където е необходимо.</p>
Материали	<p>Копия от „Личен план за действие за завръщане“ от методологията „Безопасно бъдеще“, хартия А4, листове от флипчарт, маркери и химикалки</p> <p>Направете справка в методологията „Безопасно бъдеще“ за пълния „Личен план за действие за завръщане“.</p>

Упражнение 3d. Генограма и екограма

Продължителност на упражнението	50 минути
Цел	Участниците ще знаят как да работят с генограма и екограма. Това ще им помогне (и на клиента) да получат повече информация за мрежата за социална подкрепа на клиента, на която той/тя може да разчита.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците получават Приложение 8: Генограма и екограма от методологията „Безопасно бъдеще“. Ще работят в малки групи от по двама души.</p> <p>Обучителят моли участниците да си направят екограма един на друг. Един човек задава въпросите, а другият отговаря въз основа на личната си ситуация. След завършване на екограмата двойката ще обсъди добавената стойност на съставянето на екограма заедно с клиентите. Какво е било трудно за участника, задавал въпросите, и какво е било трудно за отговарящия? Бяха ли някои въпроси полесни или по-трудни за задаване от други? Какъв беше ефектът върху личността на двамата? Начинът, по който задавате въпроси, влияе ли на отговора на другия? Какво може да коригирате (общо 30 минути)?</p> <p>След работата по двойки групата ще се върне на пленарната сесия и ще обсъди как използването на този инструмент може да има добавена стойност за клиентите и как може да им помогне да се подготвят за бъдещето си (20 минути).</p>
Материали	<p>Копия от екограмата от методологията „Безопасно бъдеще“, хартия А4, пример за попълнена екограма</p> <p>Виж Приложение 4 за материали, раздавани за използване при това упражнение</p>

Упражнение 4. Социална карта във връзка с безопасното завръщане и реинтеграцията

Продължителност на упражнението	40 минути
Цел	Участниците са запознати с използването на социалната карта във връзка с безопасното завръщане и реинтеграция, знаят как да получат съответна информация и могат да информират правилно клиентите си относно възможностите.
Упражнения и методи на работа	<p>Участниците се разделят на групи от по трима. Всяка група получава информация/материали за организации, които са ангажирани с безопасното завръщане и реинтеграцията (новионарски бюлетини, уебстраници, брошури, и т.н.).</p> <p>Обучителят моли участниците да се заровят в информацията и да подготвят кратка презентация за всички участници (15 минути), в която са подчертани следните елементи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кои са целевите групи, към които е насочена тази организация? • За кои сгржави тази организация предоставя подкрепа за безопасно завръщане и интеграция? • Дали тази организация се фокусира върху помощ за подготовка на безопасно завръщане или върху помощ за безопасна интеграция след завръщане? • В какво се състои помощта? <p>След работата в малка група има пленарна сесия (25 минути), на която всяка група прави презентация за „своята“ организация.</p>
Материали	<p>Информация в папки/„джобчета“ за организациите, ангажирани с безопасно завръщане и реинтеграция</p> <p>Листове от флипчарт, маркери, лаптопи (минимум 4, като може да се използват и мобилни телефони, ако е необходимо)</p>

Упражнение 5. Проучване на възможностите за безопасна реинтеграция в страната на произход. Как да се използва социалната мрежа на клиента.

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците са стимулирани да проучат, съвместно с клиентите си, възможностите за подкрепа в страната на произход. Също така в резултат на взаимодействието с други участници те са придобили нови умения как да изградят социалната мрежа на клиента в страната на произход.

Упражнения и методи на работа	<p>Участниците работят в групи от по трима. Обучителят ги инструктира да си представят ситуация, при която техен клиент се подготвя за завръщане в страната си на произход. Тогава обучителят кара участниците да измислят три начина, по които биха могли да свържат клиентите си с полезна социална мрежа (напр. църква, организация за социално подпомагане, семейство, служба за медицински грижи и т.н.). Дайте воля на креативността си!</p> <p>След това от участниците се иска да дадат отговор на следните въпроси в малките групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Как може да определите източниците на социална подкрепа в страната на произход на клиента си? Какви възможни отправни точки имате? ... • Как клиентът ви (с ваша помощ) може да получи достъп до тази социална мрежа? ... <p>Отговорите на тези въпроси се записват на листове от флипчарта.</p> <p>След като групата приключи, се сравняват различните варианти и идеи. Задайте си въпроси един на друг: Мислите ли, че това действително може да се случи в практиката с вашия клиент? Бихте ли могли и бихте ли искали да работите по този начин с клиента си?</p> <p>В края на упражнението се дава пленарна обратна връзка, при която няколко участници се приканват да споделят любимите идеи на своята група.</p>
Материали	Листове от флипчарт

Упражнение 6. Блиц-презентация: Обяснете за 1 минута методологията „Безопасно бъдеще“

Продължителност на упражнението	30 минути
Цел	Участниците са способни да обяснят методологията „Безопасно бъдеще“ на своите клиенти или релевантни други лица и да подчертаят важността ѝ. Също така участниците могат да изразят с думи това, което са научили по време на обучението.

Упражнения и методи на работа	<p>Участниците работят по двойки и обясняват един на друг методологията „Безопасно бъдеще“ в мини ролева игра. Има няколко рунда (при което някои може да се повторят с цел да се подобрят презентациите) в зависимост от наличното време и нуждите на групата.</p> <p>Обучителят обяснява, че ще се използва методът блиц-презентация. Всеки участник има една минута да обясни на другите методологията „Безопасно бъдеще“ (в първия рунд това може да са две минути, просто за упражнение). След всеки рунд участниците си сменят ролите, единият става слушател, а другият прави блиц-презентацията. Също така във всеки рунд слушателят влиза в ролята на някой друг:</p> <p>Ролева игра 1: А е колега, който не е участвал в обучението, В е другият участник. А дава възможност на В да завърши своята блиц-презентация и има право да зададе само един разясняващ въпрос, ако е нужно.</p> <p>Кръг 1:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснете за една минута: Какво представлява методологията „Безопасно бъдеще“? <p>Кръг 2:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснете за една минута: Защо мислите, че е важно да се обсъжда бъдещето с клиентите? <p>Ролева игра 2: Сега А е относително нов клиент, за когото бъдещето все още е много несигурно. Не е ясно дали ще му/й бъде разрешено да остане в страната на крайна дестинация.</p> <p>Кръг 3:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснете за една минута: Какво представлява методологията „Безопасно бъдеще“? <p>Кръг 4:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснете за една минута: Защо мислите, че е важно да се обсъжда бъдещето с клиентите? <p>Ролева игра 3: Сега А е адвокат (на мигранти), който се бори за постоянно разрешително за пребиваване за клиента си.</p> <p>Кръг 5:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснете за една минута: Какво представлява методологията „Безопасно бъдеще“? <p>Кръг 6:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснете за една минута: Защо мислите, че е важно да се обсъжда бъдещето с клиентите?
Материали	Мобилен телефон с аларма, за предпочитане хронометър

Приложения

Приложение 1

Материали, които да се използват в обучение за „Ранна идентификация“⁹

⁹ Авторско право: FairWork Netherlands.

Упражнение 2 Какво е трафик?

Как бихте оценили посочения по-долу казус по скала от 1 до 10?)

1.....10

(1 = няма подозрения за трафик)

(10 = силни подозрения за трафик)

Казуси (може/трябва да се адаптират в зависимост от обучаваната група)

1. Георги работи шест часа в седмицата в селскостопанска фирма в Нидерландия. Печели 35 евро на седмица. Спи в каравана на терена на компанията, за която работи.
2. Йорданка проституира. Клиентите ѝ идват в къщата на приятеля ѝ в Ситард, град в южната част на Нидерландия на границата с Белгия и Германия. Тя дава 50% от приходите си на гаджето си в замяна на подслон и храна. Той урежда клиентите ѝ и преговаря с тях за цените и сексуалните услуги, които предоставя Йорданка. Тя се радва на новия си живот.
3. Маша от Русия работи като детегледачка в семейството на земеделски производител в провинцията. Семейството има три деца и девизът им е „Работи усилено, не се мотай“. Нейният шеф държи паспорта ѝ в сейфа „на съхранение“. Маша работи 14 часа на ден, шест дни в седмицата. Работата не ѝ тежи, казва тя. Получава подслон, храна и някакви джобни пари, но без заплата. Шефът ѝ прави шеги със сексуална насоченост.

Упражнения 4 и 5 Разпознаване и категоризиране на сигнали за трафик

Изрежете, обсъдете и решете в коя графа трябва да бъде категоризиран даденият сигнал за трафик:

1. Действие: набиране; транспортиране; трансфер; укриване; поемане на лица
2. Средства: заплаха; сила; други форми на принуда; отвлечане; измама/заблуда; злоупотреба с власт или уязвимост; даване и получаване на плащания
3. Цел: експлоатация за проституция и други форми на сексуална експлоатация; принудителен труд и услуги; робство и подобни практики; принудително подчинение; отстраняване на органи

Сигнали за трафик (може/трябва да се адаптират в зависимост от обучаваната група)

1. Ахмед е принуден да погълне хероинови топчета в Суринам и да се качи на самолета за Нидерландия. Получава ужасни болки в стомаха. Пътниците предупреждават екипажа точно преди кацане на Схипхол. Стюардесата решава да организира медицинска помощ.
2. Кара трябва да работи извънредно, за да спечели задължителната по закон минимална заплата. Току-що е открила чрез листовка, че има право на минимална заплата. Тя идва, за да разбере дали и как може да предяви претенции за това право.

3. Ихрин е вписан в Търговския регистър като партньор във фабрика за тофу. Не може да каже нищо за годишния оборот или да посочи купувачите, на които доставят продукцията.
4. Хасан казва, че няма представа какво е било договорено за утържането на нагницата му. Парите са уредени. „Всичко ще е окей,“ казва той. Идва да получи граждански номер, за да бъде регистриран в Нидерландия.
5. Таня ще отваря салон за маникюр. Нейният счетоводител и надзорник подава декларация за годишен оборот от 30 000 евро за регистрация в Търговския регистър. Тя не знае колко време отнема поставянето на изкуствени нокти.
6. Джади е бременна в осмия месец, но трябва да продължи да работи в салон за масаж. Губи равновесие и си чупи китката.
7. Джинта спи в така нареченото „горещо легло“ (легло, което се ползва на смени денем и нощем от няколко души). Дели това легло с колега, който също бере чушки. Тя смята, че това е нехигиенично и че е платила твърде много пари за него. Идва за съвет как да промени това.
8. Дуси все още не може да започне истинска работа. Трябва да работи толкова много като куриер, за да изплати полета на семейството си от Сирия, че не му остава време. Работи много през нощта. Иска обаче нормален живот в Нидерландия възможно най-бързо.

Упражнение 11 „Три начина да започнем разговор с потенциална жертва на трафик“

Три начина да започнете разговора с потенциална жертва на трафик, без (все още) да влизате в подробности относно подозренията си, че е жертва на трафик.

1. „Чувам да казваш, че си уморен/а, работиш много часове на ден, а накрая ти остават малко пари. Подозирам, че някой те използва за собствена изгода.“
2. „Казваш, че имаш проблеми с шефа си, че ... {попълнете проблема на този човек}. Ако те разбирам правилно, може шефът ти да прави нещо, което в Нидерландия е наказуемо. И това като че ли е за твоя сметка. Би ли желал/а да обсъдиш това по-подробно с хора, които могат да ти помогнат?“
3. „Чувам да казваш, че не можеш да отидеш на лекар, ако искаш, че твоят работодател все още ти дължи пари и че те навиква. Ти ми каза, че тази ситуация те плаши {попълнете повече подробности за положението на клиента}. Това ме притеснява. Изглежда, че някой (шефът ти) печели за твоя сметка. Това в Нидерландия е наказуемо. Има агенции, които могат да ти помогнат. Искаш ли помощ за това?“

Упражнение 12 Пътна карта: Как да насочим жертва на трафик

Подозирате ли, че някой е жертва на трафик?

Доловили сте първи сигнал, че някой може да е жертва на трафик. ... Какво да направите след това?

Стъпка 1: Съзнателно направете прекъсване в разговора

Оттук нататък вашите въпроси ще служат на друга цел: ще трябва да се заровите по-дълбоко и да откриете дали този човек е жертва на трафик. Съобразете се с тази промяна при въпросите, които ще зададете.

Съвет: Спечелете допълнително време, за да помислите и да разработите стратегия. Извинете се, че трябва да посетите тоалетната, да направите чаша чай за клиента или кажете например: „Трябва да взема някои документи от съседната стая. Ще се върна веднага“. Междувременно помислете за следващите си стъпки.

Стъпка 2: Фокусирайте се: наблюдавате ли елементи на трафик?

Сега ще се фокусирате върху въпроси, с които да получите повече информация за възможността това да е ситуация на трафик. Въпроси, които бихте могли да зададете:

- Коректор на българския текст: Радка Бояджиевао Как печелиш парите си?
- o Работата отговаря ли на очакванията ти?
 - o Може ли да се обадиш, че си болен, или може ли да отидеш на лекар, ако е нужно?
 - o Можеш ли да направиш почивка на работа, ако ти е нужно?
- Никакво или минимално заплащане:
 - o Получавах ли заплащане за работата си?
 - o Ако да: колко?
 - o Ако не: как ти плащат за работата ти?
 - o Трябвало ли е да връщаш пари? Колко и за какво?
 - o Налагат ли ти се глоби в работата?
 - Работодателят плаща ли за жилището ти или други разходи?
 - o Жертва на обстоятелствата/принуда
 - o Искаш ли да вършиш тази работа?
 - o Как се отнася с теб работодателят ти?
 - o Можеш ли да напуснеш тази работа, ако искаш?
 - o Работодателят ли ти урежда (е уредил) настаниването, транспорта и/или храната?
 - o У теб ли е паспортът ти?

Важно! Не навлизайте в подробности за трафик, тъй като това ще уплаши хората и може да разбие доверието, което изграждате. Освен това може хората да не смятат, че са в ситуация на трафик.

Стъпка 3: Консултирайте се с възможната жертва

Ако отговорите на въпросите в Стъпка 2 дават индикации за уязвимост и зависимост на лицето, с което разговаряте, информирайте го/я, че има организации, които може да му/й помогнат с проблемите.

Стъпка 4: Свържете се с ...

Ако клиентът ви се съгласи, може да се свържете със следните организации и да го/я насочите за по-нататъшна помощ:

- Попълнете в зависимост от местната структура.
- В случай на животозастрашаващ спешен случай се обадете на спешния номер и поискайте незабавна помощ.

Приложение 2

Материали от методологията „Безопасно бъдеще“, които да се използват в обучение за „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“

Методология „Безопасно бъдеще“

Таблица 1 Фактори, които оказват влияние върху оценката на възможностите в страната на произход и в Нидерландия

Възможности	Отправна точка	Възможности
-		+
-	(Лична оценка за) Възможности в страната на крайна дестинация	+
	1. Безопасност в страната на крайна дестинация (лична и на семейството)	
	2. Защита от насилие	
	3. Деца и грижа за децата	
	4. Жилище	
	5. Работа, доход и образование	
	6. Усещане като „у дома си“	
	7. Семейство/социална мрежа	
	8. Здравеопазване	
	9. Социален статут	
	10. Социални норми по отношение на завръщането	
	(Лична оценка за) Възможности в страната на произход	
	1. Безопасност в страната на произход (лична и на семейството)	
	2. Защита от насилие	
	3. Деца и грижа за децата	
	4. Жилище	
	5. Работа, доход и образование	
	6. Усещане като „у дома си“	
	7. Семейство/социална мрежа	
	8. Здравеопазване	
	9. Социален статут	
	10. Социална норма: очаквания на онези, които са останали в страната на произход	
Общо -		Общо +

Методология „Безопасно бъдеще“

Екограма

Съществуват различни инструменти за картографиране на социалните ресурси. По-году е описана екограмата. Екограмата често се използва в подхода, базиран на силните страни, за очертаване на структурата на социалната подкрепа на клиентите.

Екограмата е визуален преглед на източниците на подкрепа на клиента. Разликата между генограмата и екограмата е, че генограмата очертава семейната мрежа, а екограмата не само очертава семейната карта, но също така включва и други хора, с които клиентът има важна лична връзка, като хора от същата среда, приятели, (някакви) съквартиранти, познати, колеги, духовни съветници и други значими фигури. В екограмата могат да се отбележат и полезни контакти, които са важни, като например социални работници и други специалисти. Чрез използването на символи е възможно да се покаже какъв вид подкрепа предлага връзката: практическа подкрепа, съвети, компания или емоционална подкрепа.

Една подкрепяща социална мрежа едновременно изпълнява тези четири функции. На английски първите букви на тези четири функции образуват акронима PAGE.

P = П = Практическа помощ (материална функция)

Това се отнася за всички форми на конкретна подкрепа.

Например: Кого ще помолите да ви заеме пари за детегледачка, когато ви се налага спешно; ... да ви помогне със задача.

A = C = Съвет (информационна функция)

Хората могат да се грижат за себе си само ако имат някои основни познания. Какво трябва да знаем, зависи от това в какво общество живеем. За африканските страни например се изискват различни познания, в сравнение със страните от Западна Европа. Възрастните също се учат един от друг, от собствения си успешен опит. От реакциите на другите, които получавате, може да коригирате поведението си така, че да изпробвате други неща, за да се опитате да се справите с неприятностите си.

Например: На кого можете да разчитате за достоверна информация? Кого ще помолите за съвет относно попълване на документи? Чий съвет ще потърсите, ако трябва да вземете трудно решение?

G = П = Принадлежност към група (свързваща функция)

Хората искат да принадлежат, да се чувстват част от група и свързани с другите.

Например: Къде отивате да търсите приятна компания, с кого споделяте общи интереси?

E = Емоционална подкрепа (емоционална функция)

Хората се обръщат към другите за признание, оценяване, разбиране и доверие.

Например: С кого говорите по поверителни и интимни въпроси? С кого се разтоварвате, къде търсите утеха в кризисни ситуации?

Приложение 3

Към Социалната карта за ранна идентификация, закрила и безопасно бъдеще, безопасно завръщане

През 2018 г. в рамките на проекта бе разработена онлайн Социална карта, базирана на проучване/въпросник, изпратен на местни НПО във всички страни от ЕС и други европейски страни в периода юни-септември 2018 г. Бяха включени и ограничен брой неевропейски организации.

Тази Социална карта се основава на предишна такава, разработена през 2014 г. като част от методологията „Безопасно бъдеще“.

Организациите, включени в Социалната карта, са специализирани и подпомагат жертви на трафик след завръщането им и/или интеграцията им в страната на крайна дестинация.

Социалната карта указва дали организацията предлага услуги на жертви на трафик, може да организира безопасно завръщане и реинтеграция и/или работи по (ранната) идентификация на жертви на трафик. Тя предоставя информация за името и контактите на организацията и за наличните услуги. За всяка организация се посочват услугите, които предоставя – подслон, психологическа помощ, медицинска помощ, юридическа помощ, обучение за развиване на умения/образование, намиране на работа/сигурен доход, финансова помощ, помощ за деца/родителски умения, събиране на семейства или други услуги. Жертвите, които решат да се завърнат, се насочват, ако е възможно, към подкрепяща организация в родната им страна.

Понастоящем Социалната карта обхваща 37 европейски и четири неевропейски страни. Включени са и членовете и услугите на глобални и европейски мрежи, работещи в страните, които не са включени в списъка. Беше взето решение фокусът да бъде върху европейските страни, за да се гарантира, че европейските членове на Международната платформа La Strada ще актуализират редовно Социалната карта.

Тази карта ще даде възможност на работещите в областта на борбата с трафика на хора, по-специално НПО, които предоставят директни услуги на жертвите, по-добре да се откриват, идентифицират и свързват помежду си. Инструментът може също така да помогне на други участници в процеса да насочват жертвите на трафик на хора и рискови групи към помощта, от която имат нужда. Към Социалната карта ще бъдат добавени допълнителни организации, когато бъдат идентифицирани.

Тъй като данните, предоставени в Социалната карта, трябва редовно да се актуализират, тя не е включена тук, но може да бъде намерена на интернет страниците на партньорите (вж. Приложение 1). La Strada International ще отговаря за нейното обновяване.

За тази цел, моля, проверете на www.lastradainternational.org.

Приложение 4

Партньорски организации в проект Safe!

България | Фондация „Асоциация Анимус“ | La Strada България

Фондация „Асоциация Анимус“ | La Strada България е българската организация, член на La Strada International. Създадена е през 1994 г. и разработва услуги за жертви на трафик на хора, домашно и сексуално насилие, деца и семейства в риск. Анимус работи в три основни направления: предоставяне на психологическа и социална помощ, застъпничество и превантивни дейности, както и обучение на различни специалисти във връзка с идентифицирането и работата с жертви на насилие. За последните 25 години Анимус доказва, че е и един от най-надежните доставчици на социални услуги в България. В момента организацията работи по следните програми за жертви на насилие и деца в риск: 24-часова Национална гореща линия за жертви на насилие (0800 1 86 76) ; 24-часов Кризисен център; Травма център за деца и семейства; Център за възстановяване, консултиране и психотерапия; 24-часова Национална телефонна линия за деца (116 111); Комплекс за социални услуги за деца и семейства към Столична община, в това число и Звено „Майка и бебе“.

@: www.animusassociation.org
Т: (+35 9 2) 983 5205 / (+35 9 2) 983 4505
Е: animus@animusassociation.org

България | Национална комисия за борба с трафика на хора (НКБТХ)

Националната комисия за борба с трафика на хора е създадена на основание на чл. 4 от Закона за борба с трафика на хора. Тя определя и ръководи прилагането на националната политика и стратегия за противодействие на трафика на хора. НКБТХ е орган към Министерския съвет и организира и координира взаимодействието между отделните ведомства и организации по прилагането на Закона за борба с трафик на хора. Комисията работи за предотвратяване на трафика на хора и за защита, възстановяване и реинтеграция на жертвите. Ежегодно Националната комисия разработва Национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите, която се утвърждава от Министерския съвет. Проучва, анализира и отчита статистически данни във връзка с трафика на хора. Организира провеждането на информационни, разяснителни и образователни кампании, насочени към потенциални жертви на трафик на хора. Ръководи и контролира дейността на местните комисии за борба с трафика на хора и центровете за закрила и помощ на жертвите на трафик. Също така участва в международното сътрудничество за предотвратяване и противодействие на трафика на хора.

@: <https://antitrafficking.government.bg/en>
Т: (+359 2) 807 8050
Е: office@antitrafficking.government.bg

България | Унгария | Нидерландия | Международна организация по миграция (МОМ)

Създадена през 1951 г., Международната организация по миграция (МОМ) е водещата междуправителствена организация в областта на миграцията и работи в тясно сътрудничество с правителствени, междуправителствени и неправителствени партньори.

Със своите 172 държави членки, още осем държави, които имат статут на наблюдатели, и офиси в над 100 страни МОМ насърчава хуманната и организирана миграция в полза на всички. Това се осъществява чрез предоставяне на услуги и съвети на правителства и мигранти.

В работата си МОМ се ръководи от принципа, че към трафика на хора трябва да се подходи в рамките на цялостния контекст на управление на миграцията. Широката гама от дейности на МОМ се осъществява в партньорство с държавни институции, НПО и международни организации. МОМ работи за противодействие на трафика на хора от 1994 г. и предлага комплексни пакети за пряка помощ на жертвите на трафик в сътрудничество с различни партньори. Това включва безопасно настаняване, медицинска и психосоциална подкрепа, развитие на умения и професионално обучение, помощ за реинтеграция, както и варианти за доброволно, безопасно и достойно завръщане в страните на произход, интеграция в страната на крайна дестинация или презаселване в трети страни, когато е необходимо.

МОМ предоставя различни услуги на жертвите в различните държави. За повече информация, моля, посетете международния уебсайт на МОМ на адрес www.iom.int или се консултирайте с местния офис на МОМ (чрез <https://www.iom.int/countries>).

МОМ в Нидерландия

помага на жертвите на трафик, които биха искали доброволно да се завърнат в страната си на произход. Тези услуги включват консултации и информация за доброволното завръщане; свързване със семейството в страната на произход; съдействие за получаване на документи за пътуване и организация на пътуването, включително самолетен билет и помощ на летището. Освен това, МОМ може да осигури специализирана помощ на жертвите на трафик след завръщането им в зависимост от индивидуалните нужди. Това включва, но не се ограничава само до настаняване, психологическа, медицинска и реинтеграционна подкрепа. В зависимост от страната на връщане тази помощ се предоставя пряко от МОМ или от партньорски организации в страната на произход. В допълнение, в повечето случаи МОМ предоставя известна финансова помощ за реинтеграция. За повече информация, моля, посетете уебсайта на МОМ Нидерландия.

@: www.iom.int; www.iom-nederland.nl

T: +31 70 31 81 500

E: iomthehague@iom.int

МОМ в България

България е страна, членка на МОМ, от 1999 г. Споразумение за сътрудничество между България и МОМ, ратифицирано от Народното събрание и последвано от Указ на президента на Република България, предоставя на Мисията на МОМ в България същите привилегии и имунитети, като тези на специализираните организации на ООН по силата на Конвенцията за привилегиите и имунитетите на специализираните организации от 1947 г.

От създаването си МОМ България е изиграла значителна роля в изграждането и развитието на българската система за борба с трафика на хора. МОМ е ключов партньор на българското правителство и Националната комисия за борба с трафика на хора. МОМ участва активно в разработването на национално законодателство за борба с трафика на хора; подкрепя създаването и изпълнението на годишните национални планове за действие за борба с трафика; организира информационни кампании, насочени към превенция на трафика на хора, включително образователни кампании в училищата и информационни дейности в уязвимите общности; участва в национални и регионални дейности за изграждане на капацитет; предоставя пряка помощ на жертви на трафик чрез доброволно завръщане и реинтеграция в България; подпомага

Министерството на външните работи при разработването на Националния механизъм за консулска подкрепа за граждани в чужбина и подкрепя прилагането на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени деца и деца, жертви на трафик, завръщащи се от чужбина.

Екипът на МОМ за борба с трафика на хора предоставя професионална помощ на жертви на трафик на хора, използвайки цялостен подход, който зачита човешките права и благосъстоянието на жертвата. Целевите групи включват:

- български граждани, идентифицирани като жертви на трафик на хора извън границите на Република България; български граждани, идентифицирани като жертви в страната, също могат да бъдат подкрепени;
- чужди граждани, идентифицирани като жертви на трафик на хора на територията на Република България.

Предоставяните услуги включват, но не се ограничават до:

- помощ за завръщане в страната на произход на идентифицирани жертви на трафик на хора;
- помощ за устойчива реинтеграция на жертви на трафик след завръщането им;
- консултиране и предоставяне на информация;
- правни консултации;
- психологическо консултиране;
- оценка на нуждите и риска;
- безопасен и сигурен транспорт;
- медицински грижи;
- пакет за хуманитарна подкрепа;
- социално подпомагане;
- консултации за заетост;
- професионално обучение и включване в училище;
- мониторинг и проследяване на жертвите;
- услуги за защита на свидетелите: осигуряване на безопасна среда и защита на свидетелите по случаи на трафик на хора;
- други консултации и услуги според специфичните нужди на жертвите.

МОМ поддържа гореща линия за борба с трафика (+359 (2) 93 94 777), която предоставя информация, консултации и помощ на жертви на трафик на хора, както и на уязвими лица и потенциални жертви на трафик.

Можете да се свържете с нашия екип за борба с трафика по телефона и по електронна поща на:

Можете да се свържете с нашия екип за борба с трафика на хора по телефона и по електронна поща на:

@: <https://www.iom.int/countries/bulgaria>

T: +359 (2) 93 94-713

E: iomsfia@iom.int

МОМ в Унгария

МОМ в Унгария може да подпомогне унгарски жертви на трафик, които желаят да се завърнат доброволно в Унгария от чужбина. Услугите включват помощ на летището, настаняване, психологическа, медицинска и реинтеграционна подкрепа. МОМ също така насочва завръщащи се жертви на трафик към партньорски организации и специализирани доставчици на услуги в Унгария.

МОМ може да подпомогне жертвите на трафик, които биха искали доброволно да се завърнат в страната си на произход, като им предостави помощ преди заминаване, получаване на документи за пътуване, организиране на медицински преглед за пригодност за пътуване (fit-to-travel), осигуряване на придружител (ако е необходимо), закупуване на билети и застраховка за пътуване, осигуряване на помощ при заминаване, транзит и пристигане. Преди връщане МОМ извършва скрининг и оценка на риска, за да гарантира безопасно завръщане и да може да оцени нуждите на жертвата след завръщането, както и да насочи жертвата към съответната организация, доставчик на услуги в страната на произход, в сътрудничество с местния офис на МОМ. Ако е възможно, МОМ също така предоставя финансова помощ за реинтеграция на жертвите.

@: <http://www.iom.hu/>

T: +361 472 2500

E: iombudapest@iom.int

Унгария | Национална полиция Унгария

Унгарската полиция е държавен правоприлагащ орган, управляван от унгарското правителство чрез министъра на вътрешните работи. Полицията е разделена на централен орган (Главна дирекция на Националната полиция), окръжни (и столична) полицейски дирекции (20), полицейски управления в градовете (154) и бюра на гранична полиция (26). Освен общите полицейски органи унгарското правителство също така е създадо специални полицейски части, като Националната служба за защита и Центъра за борба с тероризма.

По отношение на превенцията и борбата с трафика на хора унгарската полиция предприема следните мерки: разследване; превантивни действия за ранна идентификация; обучения за специалисти в областта на правоприлагането и други участници в процеса: социални работници, медицински сестри, учители, служители на центрове за грижи за жертви; участие в кампании и национални и международни проекти.

При изпълнение на професионалните си задължения полицията непрекъснато си сътрудничи с държавни и общински органи, социални и икономически субекти, граждански организации и църкви.

Tel: +36-1/443-5500

@ <http://www.police.hu/en>

Македония | Open Gate | La Strada Macedonia

Open Gate | La Strada Macedonia е базирана в Скопие местна организация за борба с трафика на хора, създадена през 2000 г. и първата, повдигнала въпроса за трафика на хора в Македония. Като лидер в борбата с трафика в Македония от създаването си Open Gate прилага холистичен подход към проблема с трафика на хора, т.е. работи с всички форми на трафик на хора, особено на жени и деца, като понастоящем се фокусира върху застъпничество и лобиране, превенция, образование, повишаване на обществената осъзнатост, директна подкрепа и реинтеграция на жертвите, научни изследвания и работа в мрежа. Open Gate управлява първата

и единствена SOS гореща линия в Македония, специализирана в областта на трафика на хора, както и предоставя подслон за жертви на трафик. Чрез тези основни услуги организацията е предоставила консултации на повече от 3000 обадили се лица и е подкрепила и реинтегрирала над 200 жертви на трафик. Open Gate е организация на гражданското общество, която работи за правата на човека и представлява нуждите на лица във висок риск и жертви на насилие и трафик на хора. Като член на La Strada International, европейската мрежа за борба с трафика на хора, Open Gate работи както на местно, така и на национално и европейско ниво.

Осигурява защита, укрепване на капацитета и социална интеграция на жертвите на трафик, както и други уязвими групи в обществото.

@: www.lastrada.org.mk

T: (+389) 22700107

E : lastrada@lastrada.org.mk

Нидерландия | CoMensha (Нидерландски координационен център за трафик на хора)

Координационният център за трафик на хора (CoMensha) действа като посредник и консултант относно първоначалната помощ, настаняването и подпомагането на потенциални жертви на трафик на хора. CoMensha осъществява регистрацията за решение за настаняване и помощ за жертви на трафик на хора (Categorical Accommodation and Assistance for Victims of Trafficking in Human Beings (COSM)). Националното бюро за помощ на CoMensha е предназначено за потенциални жертви, граждани и професионалисти, както и за всеки, който се интересува от трафика на хора. Бюрото за помощ консултира предимно професионални партньори, като социални работници, подслони, правоприлагащи органи, правителство, адвокати и приемни центрове за лица, търсещи убежище, относно предоставянето на помощ на жертвите. Организацията отговаря и на юридически въпроси, свързани с периода на размисъл, докладване на престъплението, разрешителни за пребиваване и други, свързани с трафика на хора.

CoMensha събира данни за всички жертви на трафик на хора в Нидерландия. Данните се отнасят до конкретната сфера на заетост, страна на произход, възрастта на жертвата, лицето, което докладва престъплението, и др. Тази информация се анонимизира и използва от органи като Министерството на правосъдието и сигурността и Националния докладчик за трафика на хора, за да се очертават механизмите на действие и практиките, свързани с трафика на хора в Нидерландия. CoMensha подпомага изработването на стратегии за противодействие на трафика на хора и показва недостатъците и проблемите в съществуващите практики и политики. Организацията работи в тясно сътрудничество с правоприлагащите органи, социалните служби, подслоните, регионалните и националните институции и международни партньори, също с подкрепата на международната мрежа La Strada и платформата на ЕС за гражданско общество срещу трафика на хора (EU Civil Society Platform against Trafficking in Human Beings).

CoMensha е нидерландската организация, член на La Strada International (LSI) – европейска мрежа за борба с трафика на хора. Основната цел на LSI е предотвратяване на трафика на хора в Европа, по-специално трафика на жени, както и защита на правата на жертвите на трафик. La Strada включва осем организации в Беларус, България, Чехия, Македония (БЮРМ), Молдова, Холандия, Полша и Украйна и международен секретариат със седалище в Амстердам, Нидерландия.

@: www.CoMensha.nl

T: (+31) (0) 33 448 1186, on weekdays from 09.00 - 17.00

E: info@CoMensha.nl

Нидерландия | FairWork

Мисията на FairWork е да работи за прекратяване на трафика на хора в Нидерландия. Организацията работи за подобряване на положението на (потенциалните) жертви. FairWork се фокусира по-специално върху трудова експлоатация като форма на трафик. Приоритет са интересите и човешките права на жертвите.

FairWork е основана през 1999 г. (по това време наречена BLinN) от холандските организации Humanitas и Oxfam Novib. Humanitas е една от основните организации за социални услуги и за изграждане на общности в Нидерландия. Humanitas е сдружение с нестопанска цел, чиято цел е да предоставя подкрепа на хора, които по ред различни причини временно не могат да се справят сами. Oxfam Novib е световна организация за развитие, която мобилизира силата на хората срещу бедността. Чрез проекта BLinN стремежът на двете организации е да подкрепят жертвите на трафик на хора. През 2011 г. BLinN продължи като независима фондация, която беше наречена FairWork.

От самото начало през 1999 г. подходът на BLinN Fairwork е да изследва нуждите на жертвите и да развива съобразени с тях дейности за подобряване на бъдещето на пострадалите (възможности за образование, намиране на работа, професионални обучения, (юридически) наставник, групи за психо-социална подкрепа). До 2005 г. организацията работи основно с жертви на сексуална експлоатация. През 2005 г. трафикът за цели, различни от сексуалната експлоатация, се включва в нидерландския наказателен кодекс. През следващите години FairWork се съсредоточава върху (ранната) идентификация и подпомагане на жертвите на трудова експлоатация, което в момента е основен приоритет на организацията.

Важни дейности на FairWork са:

- директна подкрепа за (възможни) жертви;
- разпространяване на информацията относно правата на работниците и жертвите чрез семинари и онлайн дейности на терен; в тясно сътрудничество с мигрантските организации;
- обучение на професионалисти, така че те да могат да откриват и противодействат на трафика;
- изследвания;
- лобиране и застъпничество;
- повишаване на осъзнатостта относно трудова експлоатация.

За постигане на целите се развива сътрудничество с други организации, сред които организации на гражданското общество, местни власти, публични органи и частни лица.

@: <https://www.fairwork.nu>

T: +31 20 760 08 09

E: [info\[at\]fairwork.nu](mailto:info[at]fairwork.nu)

Нидерландия | Humanitas Експертен център за сексуалност, работа в секс индустрията и трафик на хора (ESSM)

Humanitas ESSM предлага специализирана подкрепа на работещи в секс индустрията, жертви на трафик на хора, транссексуални хора, ЛГБТИ и млади хора, както и на други, които имат въпроси, свързани със сексуалното и половото разнообразие. Humanitas ESSM предлага следните услуги:

stichting humanitas

- Специализиран (категоричен) кризисен център (Lucia) и последващ подслон (Tosca, Xarah) за жертви на трафик на хора, където на базата на 24/7 се предоставя безопасно подслон, психосоциална, правна и практическа подкрепа, насоки, информация и съвети за жени, жертви на трафик, и техните деца;

- социална работа, насочена към проституираци – теренна работа и подкрепа за работещи в секс индустрията, които искат да излязат от нея;
- наставничество;
- център за информация и услуги за и от проституираци Door2Door;
- TransSupport за подкрепа на транссексуални лица;
- хор на транссексуални;
- подкрепа LHVI +;
- разкриване за ЛГБТИ младежи;
- Розов салон за ЛГБТИ + възрастни хора;
- информация и обучение, свързани с горепосочените теми.

@: <http://expertisecentrum.humanitas-rotterdam.nl/>

T: (+31) (0) 10 23 65 212

E: pmw@stichtinghumanitas.nl

Нидерландия | HVO-Querido АСМ

Амстердамски координационен център за трафик на хора

От средата на деветдесетте години на миналия век HVO-Querido предлага подслон и подкрепа на жертви за трафик. През 2007 г. с подкрепата на община Амстердам бе създаден Амстердамският координационен център за трафик на хора (АСМ), за прием, регистрация и подпомагане на жертвите на трафик в столицата. От 2010 г. АСМ отговаря и за един от трите специализирани кризисни подслона за жертви на трафик на хора от трети страни в Нидерландия (COSM). Министерството на правосъдието и Министерството на здравеопазването, благосъстоянието и спорта финансират кризисния център. Другите две кризисни локации COSM са в Ротердам (Humanitas ESSM) и Ассен (Jade Zorggroep).

HVO-Querido|АСМ е мрежова организация, която прилага подход, ориентиран към силните страни, в който централно място заемат автономността и овластяването на клиентите. Безопасността на жертвите и качеството на грижите се гарантират от екипи от високоспециализирани доставчици на услуги с дългогодишен опит в работата с жертви на трафик. В момента HVO-Querido|АСМ е най-големият подслон за жертви на трафик в Нидерландия. HVO-Querido|АСМ осигурява безопасен подслон и съобразена с нуждите индивидуална програма за подкрепа, включително психосоциална, правна и социална подкрепа, ориентация към пазара на труда и обучение, информация и консултиране и е на разположение 24/7 за жертвите на трафик и техните деца. Децата получават подкрепа от специализирани социални работници и при необходимост от психотерапевти. HVO-Querido|АСМ предоставя услугите си с помощта на широк кръг партньори, като специализирани организации за справяне с психичната травма, специализирани адвокати и социални предприятия, предлагащи образование и възможности за работа на клиенти. Освен подслон, HVO-Querido|АСМ предоставя и амбулаторна помощ на жертви на трафик.

HVO|АСМ все повече се установява като национален и международен експертен център, който предоставя обучение и образователни дейности за различни партньорски организации.

@: www.hvoquerido.nl/acm.html

T: (+31) (0) 20 626 3800

T (in case of emergency): (+31) 6 10 59 94 58

E: acm@hvoquerido.nl

Нидерландия | La Strada International

Международната асоциация La Strada (La Strada International/LSI) е регистрирана през октомври 2004 г., като така официализира сътрудничеството между осем неправителствени организации (от Нидерландия, Чехия, Полша, България, Украйна, Беларус, Молдова и Македония), започнало през 1995 г. La Strada е водеща мрежа, обединяваща европейски независими НПО с общи ценности, които работят директно с жертвите. Целта на La Strada е предотвратяването на трафика на хора в Европа и защитата на правата на жертвите. Услугите, които Ла Страда предоставя, се основават на разбирането, че всички хора имат еднакви човешки права и те трябва да се спазват.

Към мрежата от осем членове на La Strada в процес на присъединяване са още 29 организации от 24 европейски държави, включително 15 страни от ЕС и 9 държави извън ЕС. Дейностите на членовете на La Strada включват програми за пряка и непряка социална подкрепа и овластяване за жертви на трафик и рискови групи, включващи психосоциална, медицинска и правна помощ, подслон, дългосрочна реинтеграция и подкрепа за заетост, предоставяне на консултации и насочване чрез национални горещи линии, лекции и обучения по превенция за професионални групи, повишаване на осъзнатостта, лобирание, застъпничество и медийни кампании.

Секретариатът на La Strada е със седище в Амстердам, Нидерландия, и се фокусира върху въпроси на европейско равнище (лобирание, застъпничество и връзки с обществеността) и наблюдение на европейските политики и мерки за борба с трафика. Секретариатът на La Strada предоставя консултации и информация за трафика на хора чрез събиране на данни, аналитични изследвания и координиране на международни проекти. Секретариатът отговаря за стратегическото планиране на дейностите на членовете и изграждането на капацитет.

@: www.lastradainternational.org

T: + 31 20 688 1414

E: info@lastradainternational.org

Нидерландия | Национална полиция

Нидерландската полиция се състои от десет регионални дирекции, Национална дирекция и Центъра за полицейски служби. Мисията на полицията е да бъде постоянно бдителна и да служи на ценностите на конституционната държава. Полицията изпълнява тази мисия, като предлага защита, рестрикция или подкрепа, както търсена, така и нежелана, в зависимост от ситуацията.

Трафикът на хора е тежко престъпление и нарушаване на човешките права, при което хората се експлоатират или принуждават да участват в (криминални) деяния против волята си, докато извършителите печелят от тази експлоатация. Затова нидерландската полиция смята борбата срещу трафика на хора за висок приоритет. В нидерландската полиция има десет отдела, специализирани в полицейската дейност за чужденци, идентификация и трафик на хора/каналджийство. Сертифицирани разследващи служители от тези екипи провеждат разследвания за трафик на хора и каналджийство, като в процеса трепат ценни експертни знания и опит.

От първостепенно значение за специализираните екипи са разпознаването и акуратната обработка на сигналите за трафик, както и внимателното отношение и защитата на (потенциални) жертви. За да се бори ефективно с трафика на хора в международен мащаб, нидерландската полиция редовно участва в международното полицейско сътрудничество чрез съвместни екипи за разследване.

@: www.politie.nl

T: within the Netherlands: 0900-8844; from abroad: +31-34 357 8844

Информация

Публикация

Safe! Гласове от терена. Ръководство за обучители за „Ранна идентификация“ и „Безопасно бъдеще, безопасно завръщане“ на жертви на трафик на хора

Автор

Трайнте Коотстра, М.А.

www.trijntjekootstra.nl

Превод на български: Майя Карадимова

Редактор на българския текст: Надя Кожухарова

Коректор на българския текст: Радка Бояджиева

С много благодарности за приноса им по време на целия проект Safe! към:

- „Асоциация Анимус“: Надя Кожухарова, Мария Чоमारова, Антоанета Василева
- CoMensha: Браян Варма/Brian Varma, Ейфъе де Волдер/Eefje de Volder
- FairWork: Карин Бюрхерхаут/Karin Burgerhout, Сандра Клаасен/Sandra Claassen, Ромайке Зъйгема/Romaike Zuidema
- Humanitas Rotterdam: Марейке Дейкърс/Marieke Dijkers, Херуан Нейхоф/Gerrian Nijhof, Барбара Стаал/ Barbara Staal
- HVO-Querido: Петра Бакер/Petra Bakker, Мил Бейнен/Mill Bijnen, Сабрина Кнейф/Sabrina Knijf, Юлия Чукачева/Julia Tchikhatcheva
- MOM Унгария: Естер Бода/Eszter Boda, Чила Янка/Csilla Janka, Балаш Лехел/Balazs Lehel
- MOM България: Цветелина Найденова, Радослав Стаменков, Вера Захариева
- MOM Нидерландия: Лаура Карпийр/Laura Carpier, Илзе Вайндрих/Ilse Waindrich
- La Strada International: Сузане Хоф/Suzanne Hoff
- Национална комисия за борба с трафика на хора България: Камелия Димитрова, Десислава Тодорова Иванова, Антоанета Радева, Стефан Ралчев
- Национална полиция Унгария: Илдико Барабас/Ildiko Barabas, Агнес Немет/Agnes Nemeth
- Национална полиция Нидерландия: Ян Кун/Jan Koen
- „Отворена порта“ | La Strada Македония: Ясмина Думишкова Райковска, Мария Тодоровска

Дизайн на логото на Safe

Ontwerppartners

Комуникация и брандиране

www.ontwerppartners.nl

Графичен дизайн

IVA Groep BV Rotterdam

www.ivagroep.nl

Предпечатна подготовка и Печат

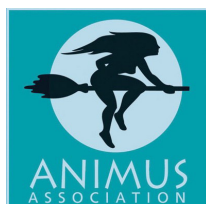
на българското издание:

ИД ПРИНТ ООД

www.idprint.bg

Донори

Проектът Safe! е съфинансиран от Европейския Фонд „Убежище, Миграция и Интеграция“ (АМИФ), както и Министерството на правосъдието и сигурността и Министерството на благосъстоянието, здравеопазването и спорта на Кралство Нидерландия

Проектът Safe! е съфинансиран от Европейския Фонд „Убежище, Миграция и Интеграция“ (AMIF), както и Министерството на правосъдието и сигурността и Министерството на благосъстоянието, здравеопазването и спорта на Кралство Нидерландия.

